

talaia
agrupació excursionista
VILANOVA I LA ORELLA

REVISTA D'EXCURSIONISME

Núm. 288 - JULIOL 2006

HERBOLARI

L'ESPIGOL

Bio des de 1982

Herbes, dietètica, formatges i especialitats

Rambla de la Pau, 103 - Tel. i Fax 93 815 13 11 - 08800 Vilanova i la Geltrú - herbolarilespigol@gmail.com

**GRAN ASSORTIT
DE PRODUCTES
ENERGÈTICS
PER A
ESPORTISTES**

* * *

**ESPECIALITZATS
EN PRODUCTES
ECOLÒGICS**

TECNICS

INSTAL·LACIONS, S.C.C.L.

AIGUA

LLUM

GAS

CALEFACCIÓ

AIRE CONDICIONAT

REPARACIÓ D'ESCALFADORS

**F
05**

☎ 607 298 548 - 93 814 32 46

Picapedrers, 3 - 08800 Vilanova i la Geltrú

AUTO-TALLER **JOSEP BERTRAN**

MECÀNICA I ELECTRICITAT DE L'AUTOMÒBIL

ATENCIÓ SOCIS TALAIA!

MÀ D'OBRA GRATUÏTA EN REALITZAR EL CANVI D'OLI DEL VOSTRE COTXE
Només abonareu els materials

PER LA VOSTRA SEGURETAT, REVISIÓ VIATGE SEGUR, FINS A 14 PUNTS VITALS
Perquè pugueu gaudir d'una bona excursió i un bon retorn a casa

Manel de Cabanyes, 11
08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

Tel. 93 893 65 72
Mòbil 646 14 94 53

FER**PTICA**

Professionals de la visió i
l'audició

CENTRE AUDITIU AUTORIZAT

PHONAK **Beltona**

**AUDÍFONS: DIGITALS PROGRAMABLES, ANALÒGICS,
INVISIBLES, INTRA-AURICULARS O RETRO-AURICULARS**

C/ Josep Coroleu, 74
Tel. 93 815 74 72

Rambla Principal, 55
Tel. 93 814 38 62

08800 Vilanova i la Geltrú

c/. CAPUTXINS, 36
VILANOVA I LA GELTRÚ

ELS VOSTRES RODETS
FOTOGRÀFICS REVELATS EN 1H

VIDRES VILANOVA

roure

TALLER D'ALUMINI I VIDRE

Av. Eduard Toldrà, 73
Tel. 93 893 61 34
Fax 93 893 17 96

OFICINES I VENDA

Pare Garí, 41 - Sant Onofre, 45
Tels. 93 893 15 92 - 93 893 87 07
Fax 93 893 17 99

la lionesa

PASTISSERIA

Santa Eulàlia, 6 - Tel. 93 893 02 99
VILANOVA I LA GELTRÚ

CENTRAL DE VIAJES, S.A.

GC-11-MD

**LA VOSTRA AGÈNCIA DE CONFIANÇA
US OFERIM TOT TIPUS DE SERVEIS I PRODUCTES
A MÉS DE LA VENDA DE BITLLETS D'AVIÓ I VAIXELL**

**OFERTES ESPECIALS PER ALS SOCIS DE L'AE TALAIA
CONSULTEU-NOS... US ESPEREM!**

C. Sant Gregori, 10 - 08800 VILANOVA I LA GELTRÚ
Tel. 93 814 43 53 - Fax 93 814 28 07
Adreça electrònica: abaeza@centralvia.es

Carrer Comerç, 4
Tel. 93 893 12 57
Fax 93 814 53 82
08800 Vilanova i la Geltrú
CIF G-58124702
<http://www.aetalaia.cat>
a/e: aetalaia@aetalaia.org

Adherida a:
Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya
Federació Catalana
d'Espeleologia
Federació Catalana
d'Esports d'Hivern
Federació Catalana de
Càmping i Caravàning

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA

REVISTA D'EXCURSIONISME

MARÇ DE 2006 - JUNY DE 2006 • Núm. 288

EDICIÓ
Agrupació Excursionista
Talaia

PRESIDENT
Salvador Belchi i Ibáñez

SECRETARI
Antoni Olivares i Sánchez

RESPONSABLE WEB
Carles Gómez i Borràs

CONSELL DE REDACCIÓ

Montserrat Alsina i Hipólito
Josep Blanes i Minguez
Salvador Butí i Papiol
Jaume Esteban i Tarrasón
Pere Fernández i Llambich
Blanca Forgas i Puigvert
Agustí Poch i Parés

IMPRESSIÓ

Gràfiques Llopart
C. Sant Antoni, 63
Sant Sadurni d'Noya
Tel. 93 891 03 12

DIPÒSIT LEGAL
B-24.619-90

PREU DE VENDA
3,31 euros

TIRATGE
600 exemplars

Foto portada: Cresta final del Comaloforno amb l'Aneto al fons.

Fotografia: Carles Torras

Els articles publicats en aquesta revista expressen l'opinió dels autors i no reflecteixen necessàriament la de la Junta Directiva de l'Agrupació ni la del Consell de Redacció. En tot cas, l'A.E. Talaia donarà a conèixer el seu parer a través de les editorials o en articles o notes signades per la Junta.

Els articles que apareguin en aquesta revista podran ser reproduïts, total o parcialment, sempre que es mencioni el nom de l'autor o autors.

Normativa per publicar articles a la revista Talaia

Els socis, amics i col·laboradors que vulguin publicar articles en aquesta revista, caldrà que tinguin en compte les qüestions següents:

El tema de l'article cal que estigui relacionat amb les activitats pròpies de l'AE Talaia.

Els articles han de ser inèdits i escrits correctament en català, en suport magnètic (disquet PC) amb indicació del programa i versió. S'adjuntarà al disquet una còpia impresa en paper on s'indicarà el títol de l'article i el nom i cognom (o pseudònim) de l'autor/a. En casos excepcionals, s'acceptaran articles escrits a màquina, en fulls DIN-A4 i a doble espai.

Els articles, amb les seves il·lustracions, no podran sobrepassar l'extensió màxima de 5 pàgines.

El nombre màxim d'il·lustracions per article no serà superior a 10.

Les il·lustracions fotogràfiques (en paper o diapositiva) hauran de tenir una bona definició. Els peus de les il·lustracions i el nom de l'autor/a aniran escrits en un full a part, precedits d'un número que es repetirà al dors de la il·lustració corresponent.

Els articles s'hauran de lliurar al Consell de Redacció o a la Secretaria de l'entitat, com a molt a final del segon mes de cada trimestre: febrer, juny o novembre.

Qualsevol canvi en aquesta normativa s'haurà de negociar amb el Consell de Redacció de la revista.

En conveni amb:

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

AJUNTAMENT DE
VILANOVA I LA GELTRÚ

Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya

SUMARI

- 5 **EDITORIAL**
Consell de redacció
- 6 **LES SELECCIONS CATALANES**
Clara Racionero
- 8 **LES SECCIONS DE L'A.E. TALAIA**
Antoni Ordovàs
- 10 **PETITS AJUTS TÈCNICS: LA CORDA**
Antoni Castelló
- 12 **ACONCAGUA 6962**
Xavier Galisteo
- 16 **EL RAID GARRAF EN DUES PARTS**
Ricard Belaskoain
- 18 **48ª MARXA D'ORIENTACIÓ**
Blanca Forgas
- 26 **ELS SUMIDORS**
David Alba
- 28 **PIC DE LA FONT BLANCA (2903 m)**
Jordi Pons
- 30 **TORRE CORDIER (3050 m)**
Jordi Pons
- 32 **MONTARDO - PORT DE CALDES**
Jordi Pons
- 33 **PIC DE CERTASCAN (2853 m)**
Jordi Pons
- 35 **SERRA D'ENSIJA**
Clara Racionero
- 37 **TROIS SEIGNEURS**
Salvador Butí
- 39 **COMALOFOFORNO (3029 m)**
Carles Torras
- 41 **GR 92. VILANOVA - CASTELLET**
Agustí Poch
- 43 **GR 92. CASTELLET - ALBINYANA**
Jaume Esteban
- 45 **GR 92. ALBINYANA - MONTORNÈS**
Josep Olivella
- 47 **MONISTROL DE CALDERS**
Josep Blanes
- 49 **PEP COLL**
Joan Raventós
- 51 **QÜESTIONS DE TOPONÍMIA**
Antoni Ferrer
- 54 **REQUIEM IN PACE: "APOL·LO 1899-2005"**
Ton Salvadó

editorial

Una de les màximes que ens hem de marcar en fer activitats en el medi natural, a la muntanya, és que el nostre pas no deixi cap marca, cap petjada, que després del nostre pas sigui impossible veure'n algun indici.

Si som capaços de complir aquesta premissa moltes de les altres consideracions que podríem fer ja queden englobades.

Això és vàlid per a les nostres activitats personals i en petits grups, però el que és realment vital és que les entitats que organitzen marxos, curses i altres activitats tinguin això realment present.

Deixar marques de pintura, cintes, etc., i tota mena de senyals que poden haver estat molt útils per al bon funcionament de l'activitat és una de les males pràctiques que moltes vegades veiem en els nostres arbres, pedres i raconades dels camins.

Cal pensar que l'organització de qualsevol activitat al medi natural finalitza en el moment en què s'han retirat tots els indicis del procés.

En el món excursionista ja fa anys que hi ha consciència del problema però ara l'entorn de les nostres ciutats és utilitzat per molts altres col·lectius que possiblement no han tingut una formació a la natura com la nostra.

Nosaltres, els excursionistes, varem fer un esforç per a aquesta mentalització i sembla que finalment s'ha aconseguit, però pel que es veu això no és general. Ara no cal culpar ningú, cal educar, posar en evidència, fer-ho notar, denunciar si cal.

I nosaltres no podem pensar que a casa nostra el problema està superat, cal seguir vetllant.

Serveixi aquest editorial per això.

LES SELECCIONS CATALANES

La selecció catalana de curses de muntanya

Fa uns mesos, els mitjans de comunicació han fet ressò de la campanya per aconseguir el reconeixement internacional de les seleccions catalanes.

Mentre alguns esports de fort renom no han aconseguit, de moment, resultats favorables, convé recordar que ja existeixen seleccions catalanes amb capacitat per competir internacionalment al màxim nivell, com la selecció catalana de curses de muntanya.

Aquesta selecció ja ha aconseguit grans èxits internacionals en la seva curta trajectòria: sense anar més lluny, l'any 2005 es va proclamar Campiona del Món. Aquest títol el va aconseguir el 2 d'octubre de 2005 a la Mount Kinabalu Internacional Climathon, celebrada a l'illa de Borneo (Malàisia), en la darrera de les set curses que configuren el circuit mundial de la Federation for Sport at Altitude (FSA), anomenat Buff Skyrunner World Series.

Per què algunes seleccions esportives catalanes estan reconegudes internacionalment?

La possibilitat que algunes seleccions esportives catalanes hagin estat reconegudes internacionalment i puguin competir en competicions internacionals, obeeix a diversos factors.

D'una banda, les Federacions Internacionals reconeixen Federacions i no estats, cosa que

permet que una Federació Internacional reconegui una Federació Catalana i li permeti participar en les competicions internacionals, si les pressions externes no ho impedeixen, tant si existeix Federació equivalent a nivell estatal com si no existeix.

D'altra banda, les seleccions catalanes han estat en molts esports les pioneres a l'estat espanyol, i fins i tot la seva creació s'ha produït anys abans de l'existència de les federacions espanyoles corresponents. Això ha afavorit que les seleccions catalanes fossin reconegudes internacionalment en el cas d'esports de forta tradició a Catalunya, o d'implantació incipient a nivell de l'estat.

Sigui com sigui, la Selecció Catalana de Curses de Muntanya és un fet, i s'ha aconseguit que pugui competir internacionalment des de fa anys al màxim nivell.

Quina és la trajectòria de la Selecció Catalana de Curses de Muntanya?

Amb el títol de Campiona del Món del 2005, la Selecció Catalana ja ha aconseguit 6 títols mundials (3 en categoria d'homes, 2 en categoria de dones i 1 per equips) i un total de 10 podis finals (segons informació obtinguda al web de la FEEC).

El 2005 la Selecció Catalana estava formada per 17 atletes (13 homes i 4 dones).

El seleccionador, responsable de curses de muntanya de

la FEEC, és el Sr. Lluís Aloy.

Aquest any 2006, la Selecció Catalana de Curses de Muntanya participarà a les competicions Buff Skyrunner World Series (Copa del Món) i SkyGames (Campionat del Món), al Campionat d'Espanya, a la Copa d'Espanya i al The North Face Ultra Trail (Tour du Mont-Blanc).

Els Skygames són considerats per alguns els Jocs Olímpics de les curses d'alta muntanya. Aquest any se celebraran a Andorra a primers de setembre i sembla que constaran de 4 proves: un Quilòmetre Vertical, un Speed-climbing, una duatló d'alta muntanya i una cursa d'alta muntanya, tot això en tres dies.

Les curses de muntanya: un esport que va per bé?

Les curses de muntanya són una modalitat esportiva de l'àmbit dels esports de muntanya que va guanyant cada cop més adeptes.

Això potser és així pel seu caràcter competitiu i pel fet que requereix forts entrenaments que es poden fer en plena natura, gaudint d'un paisatge que aporta un plus especial que no tenen d'altres esports.

Això no obstant, aquest esport té també detractors, sobretot dins dels aficionats tradicionals del món de la muntanya, pel seu acostament apressat i competitiu a uns paisatges que tradicionalment s'havien contemplat amb més calma.

La primera selecció catalana de bàsquet a l'any 1927. Foto: www.basquetcatala.com

Les competicions al medi natural, encara que es tracti només de corredors sense cap altre equipament (com bicicletes de muntanya, etc.), representen també una font d'impactes per al medi, per tot el muntatge que acompanya la realització d'una cursa (marcatge de l'itinerari, erosió del sòl pel lliscament dels atletes, accessos per a avituallaments i controls, etc.).

Amb tot, una pràctica ben regulada i respectuosa amb els espais naturals protegits, no sembla que pugui representar cap impacte inassumible.

Una mica d'història:

La Selecció Catalana de Futbol va ser la primera de les seleccions catalanes de la història. Va jugar el primer partit l'any 1904, un any després de crear-se la Federació Catalana de Futbol.

Per ara, les Federacions Catalanes que han estat reconegudes internacionalment són: la Federació Catalana de Pitch & Putt, la Federació Catalana de

Korfball, la Selecció Catalana de Futbol Australià i la Selecció Catalana de Curses de Muntanya.

D'aquests esports, el Korfball és l'únic reconegut pel Comitè Olímpic Internacional (COI).

Algunes seleccions catalanes han intentat passar el procés de reconeixement internacional recentment, com la Federació Catalana de Patinatge (que engloba, entre d'altres modalitats, l'hoquei sobre patins). Finalment, aquest procés ha acabat sense èxit per les fortes pressions contràries exercides des de diferents àmbits de l'estat espanyol.

I si mirem al voltant...:

En total hi ha una quinzena d'Estat que tenen, cadascun d'ells, més d'una selecció nacional competint internacionalment.

El cas més conegut és el del Regne Unit, que a més de les seleccions d'Escòcia, Gal·les i Irlanda del Nord, té un reguitzell d'altres seleccions, com Bermudes, Gibraltar, etc.

França permet la participació internacional de les

seleccions de Tahití, Guadalupe, Guaiana Francesa, Martinica, Nova Caledònia i Reunió.

Els Estats Units d'Amèrica, a més de la selecció estatal, té les seleccions de Puerto Rico, Alaska, Hawaii, etc.

La República Popular de la Xina, a més de la selecció estatal, té les seleccions de Hong Kong, Macau i Taiwan. La selecció de Taiwan és la nació sense Estat que ha estat reconeguda per més federacions internacionals (54)

Conclusions:

Les seleccions catalanes poden competir internacionalment, igual que ho fan moltes altres nacions sense estat.

Aconseguir-ho és només qüestió de temps.

Gràcies al treball i a la tenacitat d'alguns, la selecció catalana de curses de muntanya ja existeix des de fa anys, i demostra que aquest "somni" també és possible.

Clara Racionero

LA CREACIÓ DE LES SECCIONS A L'A.E. TALAIA

Amb remarcables actes, en el passat any s'ha celebrat el 50è aniversari de l'Agrupació Excursionista Talaia. S'han fet exposicions, divulgacions, memòria d'una època. L'argument del context és tan extensiu...del com, quan, perquè d'unes actuacions, necessàries, per tal que donessin estimul per al bon funcionament d'una entitat excursionista.

Durant la primera Assembla Ordinària de Socis convocada el 18 de juliol de 1956 és creà la Secció de Muntanya (d'aquí a poc farà el seu aniversari) i els propers anys s'escaurà en les altres seccions. Aquesta, la de Muntanya, no obstant, en seria la primordial perquè s'hi s'aglutinaven les diferents branques que integren l'excursionisme, l'escalada, l'esquí, l'espeleologia, els campaments, les marxes, travesades d'Alta Muntanya. En realitat, gairebé tot el que representa per a una entitat excursionista en el seu vessant més tècnic impartit per uns cursets i que en el seu dia es constituïrien en seccions pròpies per refermar les seves capacitats.

Aleshores uns quants associats, no massa, feien de tot plegat una mica amb uns coneixements d'autodidactes i amb un material disponible que no donava per efectuar empreses de certa envergadura. Llavors es disponia de tres o quatre tendes, una corda per a l'escalada i davallar als avencs, una escala elektron, uns pitons i uns mosquetons, dos llums d'acetilè, un joc d'esquís,

dos recipients, unes bosses de lona per contenir l'aigua, tres o quatre guies de muntanya i altres tants mapes. Les quotes de la Secció eren molt baixes i de fet la tresoreria de l'Agrupació no es podia permetre fer gaires inversions en la compra d'un material adient.

Però en qualsevol cas no valia adormir-se, ni simular com un establiment públic amb allò d'ara obro i ara tanco si no funciona el negoci. O ara vinc, ara me'n vaig, deixant passar la temporada en una dolça becaina. S'hi jugaven anys d'assatjos i la millor oferta que es podia prestar als conciutadans era evitar els braços plegats. Un compromís de supervivència. Abans que els mitjans econòmics, que no hi eren, s'havia d'ampliar una actitud d'activa dedicació ensenyerant l'experiència del dia a dia, sense aturar-se. A la nostra ciutat no hi havia hagut una tradició consistent de cara a la muntanya, només uns referents que es veïen llunyans i va ser tot una aventura que s'havia d'encarregar i vam ser afortunats. Durant la permanència en el Coro (1953-55) ingressaren en l'Agrupació les primeres noies per ordre d'inscripció: Esperança Garcia, M. Llum Albà, Enriqueta Castañer, M. Dolors Espí, Assumpció Sánchez, Sílvia López. I talment 9 joventíssims nois, alguns dels quals provenien del llavors censurat escoltisme, que és precis anomenar seguint el llistat: Josep Blanes, Abel Andreu, Llätzer Ló-

pez, Joan Serra, Argimir Granell, Salvador Malràs, Xavier Salleras, Casimir Massana, Antoni Penna. Ells foren els primers del seguici. Se n'hi sumarien més, però en aquella hora van ser decisius per escalfar motors. Uns tot-terreny en abastar totes les activitats que es feien en aquells temps. I l'empenyer fou perllongat, car sense tal animació l'Agrupació podia haver derivat, en aquell començ, en un llanguiment d'aigua quieta que acaba en l'inconcret sopor i... això es tenia ben present.

D'aquells joves en queda un epistolari personal, prou eloqüent d'un impacient interès per la vida social de la Talaia. Ho constatava en Josep Blanes fent la 'mili' d'enllà Ceuta d'on escriu: «...Empedrados de garbanzos'...com van les obres de la Talaia?... Com es que encara no s'ha enguixat? (local c/ Anselm Clavé)...Un article per al butlletí. Tinc més ganes que tu per estar a la Secció de Muntanya... i tot el que es refereix a estar lligat a una cosa social...Si feu l'itinerari de la Marxa (la IVª) ja m'ho diràs; pots confiar en la meua discreció. Records a la Junta. Al Santacana ja l'escriure».

L'Argimir Granell comentava des del campament de Tremp: «...si se ha inaugurado el inacabable local...me gusta leer las informaciones de la Agrupación...Recuerdos a la 'colla dels cargols' i a las 'miss'...Supongo que la Marxa de Catalunya, nuestra entidad habrá hecho el primer lugar...Supongo que te

interessaràs para formar dentro de la entidad la Sección d'Esquí. Cuando venga me dedicaré a fondo... Tuve carta de Blanes i, que está esquiano en el Sahara... Me mandas algun boletín y podré saber las actividades del Club... Tu amigo que añora las excursiones. Recuerdos a todos".-

Des de Ceuta, l'Antoni Penna amb la seva lletra hi diu: "...La Secció de Muntanya?... David i Salleras, a veure si arreglen el material, piolets, martells... tinc uns reclutes que no sé que fan... Records a la Secció i Consell dels Vint i a totes les 'ciques'... Millora el butlletí... Com va anar el pic de l'Infern? M'hagués agradat sentir vibrar els piolets i els cabells de punta... Si trobes la brúixola que vaig perdre a la pallissa de Setcases, anant al Canigó... mira si pots guardar els butlletins... el material està ben cuidat? I de 'parné' n'hi ha o en falta?... Preparar gent per fer dos equips (Ral.li d'Esquí)... Records a tots els del gla."-

En Casimir Massana destinat a Tenerife explica: "...tengo unas ganas locas de ir a esquiar... un inglés cayó en un agujero... yo tenia preparados dos mosquetones (volia fer 'espeleo')... compartiendo las vacaciones con vosotros... las únicas cuevas que puedo explorar son los agujeros de las patatas que tengo que pelar. Podeis contar conmigo para la Sección d'Esquí... Recuerdos a todos y especialmente al sr. Muela."-

Xavier Salleras des de Cartagena feia saber: "...Ja me dirás que excursiones estais preparando para las vacaciones... Echo de menos el peso de la mochila y los sitios que con vosotros y la de todos de la Talaia ibamos de excursión. Deseo me envíes una postal de donde vayais... Muchos recuerdos a la junta de la Talaia y a las 'miss'. Recuerdos a la 'colla dels cargols'. El marinero de agua dulce."-

I abans d'acabar la dècada vingué un nou grup, de la mateixa edat: Artur Morera, Xavier Capdet, Lluís Davià, David Vidal, Andreu Usieto, Josep Elias, Joan Toledano, Ramon Martí, Josep Torelló, Isidre Marin, Armand Ferrer, Ignaci Guardiola, Raimond Ollé, Jesús Santacana, Pere Molins...

Entrats els anys 60 són lògiques noves iniciatives i el 1964 es creà la Secció d'Esquí (encara la dugué en Granell), secció que li costaria tirar endavant pel fet logístic i econòmic...

Pel setembre del 68 s'embrionà l'afer espeleològic i a darrers d'any es formà el GET (Grup Espeleologic Talaia). Amb l'edició del butlletí "Soterrània" (que sortiria en espaiades etapes) es donava un important impuls envers 'l'espeleo', encapçalat en principi per Antoni Ferrer i continuant amb Jordi Ràfols, Doménec Vedo, S. Marrugat, Joan Virella, Antoni Castelló, Josep M. Franco, Lluís Carrasco, Xavier Conesa, Jani Ferrer, Àngel Vedo, Pau Montaner, Miquel Alentorn,

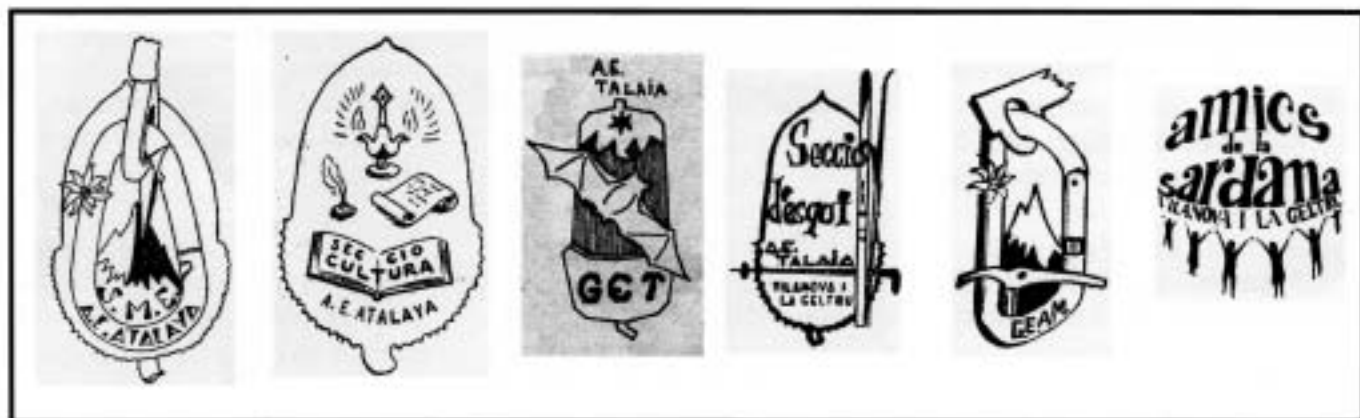
Joan Chaparro, Cristòfol Fabré, C. Batuecas, Albert Bayo, Josep M. Planas, Antoni Torres....

Així mateix, l'abril de 1970, el grup d'escaladors que ja exercia amb tècnica desimbolta i audaç van fundar el GEAM (Grup Escalada Alta Muntanya) amb l'Àngel Vedo, Antoni Castelló, Joan Chaparro, Rafel Jarod, Pau Montaner, Alvar Archilla, Josep Bertran, Antoni Campillo, Xavier Carrasco, Antoni Ruiz, i a voltes, alguns membres farien alternança d'ambdues inclinacions.

Complerta la seva missió inicial, a la Secció de Muntanya aleshores li va quedar gestionar la Marxa Social, els campaments d'Estiu i, de fa uns anys, el programar unes sortides periòdiques fent ascensions d'Alta Muntanya o de peculiars indrets. Per aquesta antiga Secció han obrat com a vocals en Josep Julià, Antoni Ordovàs, Antoni Penna, Josep Blanes, Antoni Ferrer, Hel·leni Marqués, David Vidal, Jani Ferrer, Josep Candela Ollé, Ramon Martí, Carles González, Nati Salvadó... Un encoratjós laborar al llarg d'aquests 50 anys.

Un resum que ha implicat moltes persones, socis i sòcies, sobre uns factors sinònims en l'estima per la Talaia, nord del qual es pot definir un conreu d'acostament vers l'amistat viscuda. El gaudi en el coneixement, el respecte pels espais naturals en la voluntat de llibertat i prea del propi territori perllongat arreu.

Antoni Ordovàs

PETITS AJUTS TÈCNICS: LA CORDA

Element importantíssim de seguretat; per a la pràctica dels esports de muntanya i aventura, junt amb l'arnès, és la principal eina per als alpinistes, espeleòlegs, escaladors i fins i tot per a alguns tipus de treballs en els quals, per seguretat, s'ha tornat imprescindible i obligatòria.

Si aquesta falla en el moment de necessitat es pot produir un lamentable accident de conseqüències fatídiques.

Per això cal tenir en compte alguns aspectes de les cordes per tal de minimitzar els riscos que es poden produir per una mala utilització o pel mal estat del material.

En primer lloc cal tenir present quin és el tipus de corda recomanat per a cada activitat.

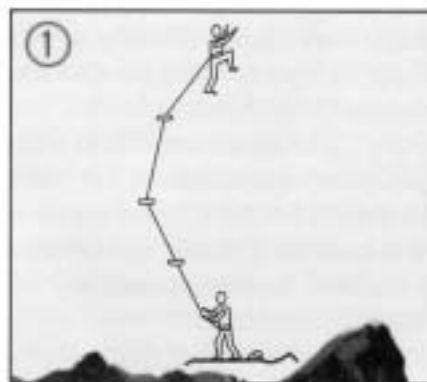
Per a l'escalada i l'alpinisme s'utilitzen cordes de tipus DINÀMIC; la finalitat d'aquestes és absorbir el màxim d'energia en cas de caiguda. En ser una mica elàstiques, i a través dels punts d'assegurança, van absorbint energia, eviten una forta trompada al cos de l'escalador i ajuden que els diferents punts d'assegurança pateixin en excés la força de la nostra caiguda.

Les cordes d'aquests tipus poden aturar caigudes de factor 2.

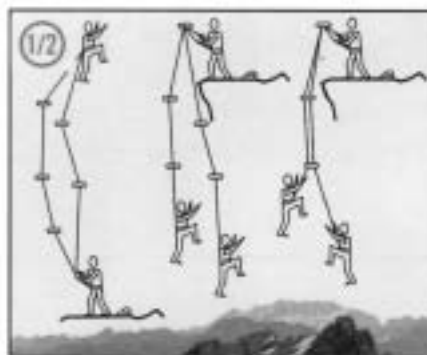
Les cordes DINÀMIQUES es poden catalogar en tres tipus:

Tipus 1: són cordes amb

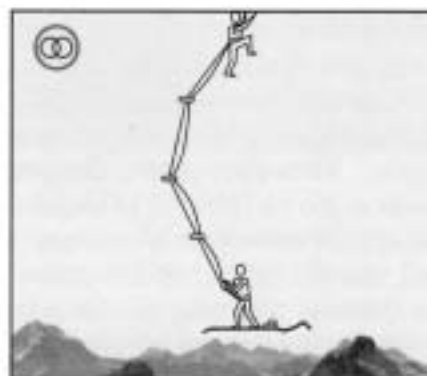
capacitat de suportar per si mateixes la caiguda d'una persona; s'utilitzen bàsicament per a escalada esportiva, també es poden fer servir per a grans parets.

Tipus 1/2: amb capacitat per resistir la caiguda de l'escalador, quan s'utilitza amb doble per la cordada, en aquesta corda cal passar les assegurances de manera alternativa; recomanades per a escalada lliure, alpinisme, escalada en glaç o mixta.

Tipus bessona: poden absorbir la caiguda d'una persona, en fer-la servir de manera doble i en paral·lel, cal passar-la per les assegurances de manera simultània; recomanades bàsicament per a grans itineraris d'alta muntanya

Cordes SEMI ESTÀTIQUES:

Aquestes s'utilitzen per pujar-hi i baixar-hi amb comoditat i seguretat; poden resistir caigudes fins a factor 1.

Són cordes pensades per utilitzar en espeleologia, treballs d'alçada, rescat, i descens d'enforjats.

Sempre que s'utilitza, la persona ha d'estar per sota del punt d'ancoratge de la corda.

Les SEMI ESTÀTIQUES es divideixen bàsicament en dos tipus:

Tipus A: Màxima categoria per a la corda semi estàtica, les més segures, recomanades per a grups de rescat, professionals, grups d'espeleologia nombrosos, equipament de grans parets i itineraris d'alta muntanya; es pot baixar i pujar per la mateixa en corda simple.

Tipus B: Aquesta classe de cordes tenen el marge de seguretat més ajustat i hem de tenir més cura a l'hora de fer-les servir, especialment en la instal·lació.

Es poden utilitzar en descens d'engorjats, espeleologia, equipament d'itineraris a Wig Wall o muntanya. Cal tenir bona formació i experiència per usar-les i no es recomanen per a grups o activitats molt nombroses; també es pot pujar i baixar en corda simple.

(A)

(B)

També existeixen els Tipus **C** inferior a la **B** i tan sols utilitzable per rapelar en doble i el Tipus **L** quasi bé considerades com a cordins auxiliars; cap d'aquestes dues categories (**C** i **L**) es pot considerar oficial.

(C)

(L)

Per escollir la corda adient a les nostres necessitats cal llegir detingudament les característiques a les etiquetes i saber diferenciar cada tipus de corda.

Les SEMI ESTÀTIQUES són habitualment de color blanc amb petites ratlles de color, sobretot les utilitzades per a espeleologia. Les específiques per a

Barrancs són d'un únic color llis i molt visible, groc, violeta, verd etc. Aquesta característica ajuda a visualitzar-les millor en el decurs de cada activitat.

Cordes DINÀMIQUES, són normalment de colors diversos combinats, igual que els cordins auxiliars.

També caldrà observar que tinguin les homologacions necessàries i per tant que compleixin les normes establertes pels organismes oficials norma **CE**, i/o **UIAA**, i valorar les característiques tècniques de cada fabricant per poder triar el material que més s'acosti a les exigències de la nostra activitat.

És important observar la data de caducitat dels materials, seguir les instruccions del fabricant en el manteniment i utilització de la corda, repassar cada cop que la fem servir amb la vista i amb el tacte, que no tingui

cap filament trencat ni a la funda ni a l'interior, i en cas de dubtes o d'observar alguna cosa estranya en qualsevol tram de la corda, deixar d'utilitzar-la i substituir-la per una en bon estat.

Sempre, la millor manera d'adquirir aquests materials, és aconsellable buscar l'assessorament dels comerços especialitzats, els seus especialistes procuraran sempre cobrir les nostres necessitats amb el producte adequat a la nostra activitat.

Antoni Castelló

Els gràfics descrits en aquest article han estat cedits per la marca Korda's

Un exemple d'utilització de les cordes. Foto: Toni Castelló

ACONCAGUA

6.962

No hi ha cims de vaques per a muntanyes amb aquesta alçada. Una ruta normal "tècnica-fàcil", l'enfocament incorrecte d'algun programa de televisió, la massificació en temporada alta i la imatge de "molta pedra", han ofert una visió gens objectiva del Sentinella de Pedra. L'Aconcagua és una muntanya més que imponent. Impressiona des del primer instant en què se t'apareix al davant. I infravalorar-la fa que molta gent no aconseguixi el seu objectiu i, en el pitjor dels casos, que tingui un tràgic desenllaç.

La nostra aventura arrançava el desembre del 2004 quan el Rafa i jo ens vam comunicar el desig mutu per atemptar el sostre d'Amèrica. I no vam tardar en acotar les dates. A l'estiu del 2005 vam tenir una nova incorporació al viatge, la meva tieta, la Jose.

Aleshores va arribar el gran moment: el 21 de novembre la Jose i jo volàvem cap a Madrid, després fins a Buenos Aires i finalment a Mendoza, capital i província homònima on es troba l'Aconcagua. Tot això el Rafa ho faria el dia 26, menys el trajecte a Mendoza, que optaria per l'autobús. El desig s'acabava de convertir en una realitat...

Dimarts 22/XI.- Hem aconseguit embotir els 70 kg d'equipatge dins del petit Ford-K sota la incredulitat de la paia del lloguer de cotxes i un sol de justícia. Per darrere la Pre-serralada sobresurt el Plata, pic principal de la zona on passarem aquesta primera setmana. Deixem l'aeroport de Mendoza i enllacem amb la ruta Panamericana després de circular i perdre'ns una bona

estona per l'àrea metropolitana. No condueixen malament del tot aquests argentins. L'àrida planura mendocina contrasta amb el brusc enlairament dels Andes. Dinem a Potrerillos el nostre primer "asado" i ens endinsem per la pista de terra fins arribar a l'estació de Vallecitos, a 2.980 metres sobre el nivell del mar. Enclavada en el Cordó del Plata, en plena Serralada Frontal dels Andes, és una estació d'esquí de l'estil Rasos de Peguera i amb dos remuntadors que fa 20 anys que no es veuen pel Pirineu. El Refugi Ski & Montaña respira l'autèntic ambient muntanyec, ben rústic, a l'estil Can Baldric. Hi ha força neu per l'època i la zona on estem. Demà realitzarem l'anomenada Cadenita, un itinerari ideal per escalfar motors i començar una bona aclimatació. El recorregut uneix 5 tresmils, el C° Arenales de 3.400 m, el C° Lomas Blancas de 3.650 m, el C° Estudiante de 3.700 m, el C° Cáucaso de 3.870 i el C° Iluso de 3.950 m.

Dia 25, les 07:55 h.- El dia s'aixeca espantant. Ens acomiadem dels argentins de Rosario, amb qui hem rigut plegats des de fa dues nits, i enfilem muntanya amunt. L'objectiu d'avui és assolir el Cerro Franke, de 5.000 m. Pugem fins a Las Veguitas (3.185 m), amfiteatre idíl·lic de pics prominents, parets glaçades, crestes escarpades i canals de roca i neu. En direcció oest un sender ens porta cap a l'espeló rocós que enllaça amb el cim. Tanmateix, resseguir-lo significa

L'espectacular Puente del Inca. Foto: Xavier Galisteo

invertir 8 hores de pujada única i exclusivament per pedra. Algun petit camp de penitents! Ens han fotut l'engany del rap, perquè mira que hi ha muntanyes atractives amb neu aquí al davant! Durant la pujada, trobem a l'Arturo i el Peter (dos argentins), que venien expressament a fer aquest pic (que un cop hi ets penses... quin humor), motiu que ahir decidísim que els acompanyaríem en l'ascensió. No veiem mai el final, però no pot quedar gaire. Per fi es veu la cresta principal, i ara quin és el cim autèntic? Remunto fins al fil i ressegueixo la cresta a la recerca d'una creu. I Saaaaaaaam! Ja el tenim! El nostre primer cincmil! 10 hores i 2.000 m desnivell que no han estat cap regal. 30 minuts de cim passen com si res i si no espavilem la nit ens caurà al damunt. Queda el pitjor, la baixada. Una baixada eterna que passarà les factures pertinents. El Cerro Franke, el Senyor de les Pedres, un pic dur que hauria d'haver servit per prendre consciència del veritable repte que s'aproxima.

Dia 30, les 10 del matí.- Ens trobem a Los Puquios, un km abans de Puente del Inca, casa de les mules i dels arrieros que ens traginaran tota la farda fins al campament base. Vam arribar ahir des de Mendoza on hi vàrem passar les dues nits anteriors. Dos dies que es van aprofitar per retrobar al Rafa, per descansar, menjar i beure, obtenir els permisos d'entrada al Parc Provincial Aconcagua i comprar la teca i combustible per l'expedició. Arriba un paio que li diuen Chucky (com el Ninot Diabòlic, per tant no farem preguntes) amb la llauna de cotxe que ens ha d'acostar a l'entrada del parc. La reliquia no arranca. A base d'empènyer aconseguim que expulsi un fum negre i pugem tots 3 al seient del copilot. Ens deixa a la porta d'Horcones i entrem a la caseta dels "guardaparques". L'estampada del segell sobre el permís, mar-

Travessant la Playa Ancha. Foto: Xavier Galsteo

ca el tret de sortida. Diem adéu al guarda, qui ens ha obsequiat amb la bossa de les deixalles, i ens desitja molta sort. I ben aviat se'ns apareix La Muntanya. Una figura blanca i resplendent amb un vèrtex més elevat senyalant el sostre d'un continent. Deixem enrere la Laguna de Los Horcones (2.900 m) i ens endinsem en la impressionant vall. En 4 hores arribem al campament de Confluencia (3.300 m). Anem a informar als guardes de la nostra arribada, dinem i muntem la fantàstica tenda Altus hexagonal del. Aquí hi passarem dues nits per aclimatar-nos bé. Demà pujarem fins al mirador de la cara sud de l'Aconcagua, a més de 4.000 m, on una imatge val més que mil paraules per descriure-la. L'empresa a qui hem contractat el servei de mules té el seu campament a mig muntar i aprofitem les últimes hores de llum per ajudar-los. La recompensa no tindrà preu...

Dia 02/XII.- Encara tinc un regust a formatge de les dues pizzes immenses i delicioses amb que ens van convidar a sopar el Carlos i la Leo per haver-los ajudat a enllestir el campament. Esmorzem, despleguem la tenda i fem les motxilles. A les 9:45 del matí, l'hora dels senyors, comencem el llarg camí cap al campament base de Plaza de Mulas, a

4.270 m. La quilomètrica Playa Ancha, un fons de vall amplíssim ple de còdols i de sorra on el vent ens la va enviant en ràfegues fent més incòmode el nostre avanç, esdevé inacabable. Les ombres es van allargant i enfilem l'últim tram, la Cuesta Brava, amb els seus 200 m de desnivell. Arribant a un petit coll es veu el front de la gelera d'Horcones Superior sortint de sota dels milers de tones de roques i sediments que cobreixen un glaç mil·lenari en vies d'extinció. Després de 10 hores entrem per la porta de la caseta dels guardes i fixem. Som els últims del dia em sembla. Ens obsequien amb una altra bossa numerada, aquesta vegada però, d'ús exclusiu per a les anades de ventre en alçada. Tenim l'estona de llum comptada. Anem a buscar les carpes de los Puquios i a recollir els petates que ens han d'haver portat les mules. Pel que veiem, aquí encara van més endarrerits en el muntatge del campament, per no dir que ho tenen quasi tot per fer. A l'exterior, el fred i el vent s'accentuen, i demanem permís per muntar una tenda dins d'una de les carpes encara buides. Des de dins el sac tinc la sensació que la carpa es desplomarà sobre la nostra tenda en qualsevol moment. No vull ni pensar en com estaran els que es trobin als campaments d'alçada.

Em sembla que més d'un es despertarà sense sostre...

Dia 04/XII.- Avui sí que he dormit bé, fa certa mandra i tot sortir del sac per anar a fer els deures. La feina a fer és pujar el Cerro Bonete, de 5.004 m. La Jose prefereix quedar-se i descansar. Així que el Rafa i jo ens dirigim cap al Refugi de Plaza de Mulas. El deixem enrere i remuntem fins a trobar la traça amagada entre els penitents. El camí no té pèrdua. El cim és visible en tot moment. Deixem a la nostra dreta les petjades que es desvien cap al C° Catedral, un altre cim que s'utilitza per aclimatar-se. El temps no ens acompanya. De vent no en fa gaire, però el cel està bastant tapat i de tant en tant deixa caure alguns flocs de neu. Al cap d'una estona atrapem a l'Andrés i el Paco, dos madrilenys que van arribar abans d'ahir com nosaltres. Reposem sota l'aresta final i fem cim tots quatre. Algun raig de sol s'escapa i il·lumina algunes de les valls llunyanes. La vista és espectacular, llàstima que el cim de l'Aconcagua no es deixi veure. La baixada és ràpida. Després de 5 hores des que hem sortit del campament, arribem al Refugi i ens demanem uns lomitots i un vinet per celebrar el cim. De fet, el Refugi és lloc de trobada per a molts. Aquí passes

les hores escalfant-te amb l'estufa, fas sudokus, parles sobre les poc encertades previsions meteorològiques, dels intents de cim d'altres grups i algun dia fins i tot et desesperes al mirar per la finestra. El pitjor de tot són els sanitaris. Les canonades estan congelades i has de sortir al carrer a la recerca d'una letrina. La tàctica és agafar aire, entrar, fer la feina i no mirar entre les cames... La tarda s'acaba obrint i ens deixa veure la rocosa cara oest de l'Aconcagua tenyida de taronja i mig enfarinada.

Dia 09/XII.- Per fi un dia com Déu mana, ideal per a començar l'atac a la muntanya. El dia 6 vam fer un porteig a Plaza Canadá, a més de 5.000 m d'alçada i la intenció d'ahir era pujar i passar-hi la nit. Tanmateix, el temps no ens ho va permetre. Decidim que arribarem fins a Nido de Cóndores, a uns 5.500 m, i no deixarem escapar aquesta suposada finestra de "bon temps" que ara preveuen. Repetir la pujada fins a Canadá es fa més pesat que fa tres dies. És allò que saber sempre el que et queda de vegades no ajuda gaire. Recollim les coses del campament i refem les motxilles, que si ja les portàvem plenes, des d'ara aniran a rebentar. De fet, l'Andrés, el Paco i el Leonardo (un brasiler) es soli-

daritzen i ens carreguen material. Tots tres, més el Rafa, comencen a tirar amunt en vistes a que la Jose encara no ha arribat. Al cap d'una estona surto a buscar-la. S'ha encigalat uns 50 m més avall. Baixo i tornem a Canadá. La salvació per a tots és l'arribada de dos argentins coneguts per les estones passades al Refugi. La Jose decideix quedar-se amb ells i fer nit aquí. Miro amunt i intento no pensar en els 500 m de desnivell que em queden i en tots els quilos que tragino a l'esquena. Al cap d'una hora de camí se'm posa a nevar, collonut, els del temps l'han tornat a cagar. Passo per Cambio de Pendiente sense notar gaire aquest canvi. És més, cada vegada sembla que algun graciós em vagi fotent més pes a l'esquena. El Rafa no l'he aconseguit atrapar però si més no el veig. La tempesta s'intensifica, la visibilitat disminueix fins a les desenes de metres i les parades les he de reduir perquè no se'm congelin els peus. Arribo al que sembla un coll, deixo la motxilla, m'estiro, respiro profundament i tanco els ulls. Torno a obrir-los i veig un paio amb una barba de dos anys que diria que és l'Andrés i un altre que sembla el Rafa muntant una tenda. Al·leluia! Han estat tres hores eternes... És deixar-nos caure sobre el sac de dormir i el vent para. Sortim fora. Ja no neva. De veïns tenim als peculiars madrilenys i només sentim els esbufecs del Paco que el pobre encara està cagat de fred. El cel s'està començant a obrir, però uns núvols densos continuen envoltant-nos. De cop i volta quedem bocabadats. Els núvols reculen i deixen al descobert un castell de cotó fluix, l'Aconcagua, totalment blanca. El cim sembla a tocar, però ens separen quasi 1.500 metres de desnivell. Avui dormirem plàcidament, sabent que demà ens espera un dia de repòs dedicat a explorar els voltants de Nido, un petit balcó als Andes, envoltat de pics coberts per geleres i custodiat pel Sentinella de Pedra.

Panoràmica del Nido. Foto: Xavier Galisteo

Diumenge 11 de desembre, Dia Internacional de les Muntanyes.- Les 3 de la matinada. El pobre Leonardo fa mitja hora que espera a que, els dos madrilenys i els dos catalans, sortim de les tendes. Ahir a la tarda va arribar la Jose amb els dos argentins i van decidir que ho intentaran demà. La nostra elecció ha estat de sortir des de Nido de Cóndores enlloc d'invertir un dia més a pujar a Berlín i passar-hi una nit més dolenta, al contrari de la majoria d'expedicions. L'inconvenient és que haurem d'afrontar un desnivell major i invertir-hi més hores. Fa un vent força suau i la nit no pot estar més estrellada. Arribem al refugi precari de Berlín, situat a uns 5.950 m. Jo tinc els peus força glaçats, però el Paco quasi no se'ls nota i fem una parada de més de mitja hora. Reprenem l'ascensió i comença a clarejar. El meu ritme extremadament lent em fa anar a la cua del grup. Em noto el cos molt estrany. Intento menjar-me un tros de barreta energètica i l'acabo traient. M'hidrato una mica intentant dosificar els tres litres de líquid que transporto. El Rafa m'ha esperat i em pregunta que si estic bé. Sincerament no gaire, però continuem! Encara redueixo una mica més el ritme i mica en mica el cos se'm recupera. Però la distància amb la resta cada vegada és més gran. A cada revolt penso que serà l'últim que faci. Cada deu passes penso que en faré deu més i prou. Agradablement arribo a un coll on per primera vegada el sol m'escalfa la cara i tots m'hi estan esperant. Estem ja al refugi Independència, a uns 6.400 m, el qual només l'utilitza algun sonat per fer-hi un vivac. Piquem una mica, carreguem les piles que estan en hores baixes i enfilem pendent amunt. Assolim els 6.500 m del Portezuelo del Viento, on el seu nom ja indica de què es tracta. Tanmateix, estem de sort! Sí, fa vent però és una brisa si ho comparem amb quan bufa de veritat. Des d'aquí comença la

Al cim de l'Aconcagua. Foto: Xavier Galisteo

famosa Travessia fins a la base de la Canaleta, visibles ja des de Nido. Són més de les 12 quan, el Rafa i uns minuts més tard jo, ens reunim amb els madrilenys al peu de la Canaleta. Els ànims col·lectius estan sota mínims i més encara al contemplar els últims 200 metres que ens queden per coronar el cim, fins al punt de sentir en veu alta l'opció de girar cua. El que toca és posar-se els grampons. Mentalment estic esgotat però ara no ens podem rendir. 200 m verticals al ritme de 1 o 2 passos i parar es fan més que inacabables. Però cada vegada estic més eufòric i intento animar tant com puc al Rafa, l'Andrés i el Paco. El Leonardo fa hores que l'havia perdut de vista, però ara ja el veig! La màquina humana ens està esperant dalt! Finalment, a les 14:30 h, després de 11 hores i mitja lluitant contra un mateix, trepitjo els 6.962 metres del sostre de tot un continent. A banda i banda només la blanca serralada dels Andes que es prolonga sense fi. Per sobre els nostres caps res més en tota Amèrica i en tot l'Hemisferi Sud del planeta. Res de vent, ni un núvol tacant un cel blau immaculat. Un dia immillorable. Una gran sort. Trenta minuts després arriben el Rafa i els madrilenys. La muntanya m'obsequia amb haver-m'hi deixat estar tota una hora

i arriba el moment del dur retorn. Fins la base de la Canaleta no hi ha descans. Quasi no ens queda líquid. Decideixo de perseguir al Leonardo que es llança pel "Gran Acarreo". El Rafa i els madrilenys van més tocats de cames i opten per retornar pel mateix camí que a l'anada. La baixada pel Gran Acarreo només és apropiada en un dia de bon temps com el d'avui ja que no ofereix cap resguard dels forts vents i sempre que un sigui conscient de les forces que li queden. Després de 3 hores des del cim, finalment arribo a Nido de Cóndores, mig deshidratat i mig ofegat per la pols de les pedres de la gran tartera, però amb una sensació única i molt emotiva, la d'haver fet realitat un somni més.

Epíleg.- La Jose i els argentins van intentar cim l'endemà, en un dia també força bo. La Jose es va trobar malament abans d'arribar al Refugi Berlín i un d'ells la va acompanyar altra vegada a Nido. Amb tot, ells dos van arribar fins al Portezuelo del Viento, però van decidir desistir. La Jose, el Rafa i jo vam abandonar el campament, el dia 14, retornant a la calorosa Mendoza per celebrar-ho al restaurant Facundo, amb molta carn i molt de vi.

Xavier Galisteo Escuer

EL RAID GARRAF EN DUES PARTS

Primera part: nosaltres també som el parc

Ara fa tres anys, quan ens vam plantejar organitzar el Raid Garraf per primera vegada, una de les qüestions que ens plantejàvem era oferir una proposta esportiva als amants d'aquesta disciplina, alhora que ens plantejàvem altres objectius com donar a conèixer un territori que sabem del cert que ofereix infinitat d'oportunitats, des de l'aigua a la muntanya o el subsòl, i també trencar amb aquesta imatge estereotipada que identifica Garraf amb desert. També teníem clar que donant a conèixer el territori apostàvem per potenciar un tipus de turisme a l'alça com és l'esportiu i per què no, que contribuïem a una activitat econòmica.

Malauradament, després de tres edicions, hem pogut com-

provar, any rere any, com viure rodejats per espais protegits i parcs naturals es converteix en un terrible problema, quan aquests són gestionats per persones que tenen una visió reduccionista i molt particular del que és protegir, conservar...

És que les persones que vivim i interactuem en el nostre propi medi no som una espècie a protegir? Per què volem un territori fantàstic on nosaltres, els propis habitants, no podem fer res i a més no podem decidir què volem fer? Per què ens consideren incapaçs per gestionar el nostre propi entorn?

En tres anys han aconseguit acabar administrativament amb les nostres energies, amb les quals no acaben ni les pròpies curses. En tres anys ens han donat tot tipus de justificacions, excuses i fins i tot ens han arribat a mentir.

La situació és greu. És greu perquè no som nosaltres sols els que estem farts de gestió de parcs, ho estan altres entitats i col·lectius de tot el territori que també es veuen afectats i tractats com nosaltres i és greu perquè també hi ha ajuntaments que se senten menystinguts i perjudicats, com hem pogut anar comprovant a mida que hem fet pública la nostra queixa.

Tanmateix no és a nosaltres a qui correspon enfrontar-se amb un monstre com la Diputació, tampoc cal ser il·lusos, per això hi ha els ajuntaments, les federacions i altres organismes, cada un que assumeixi el seu rol. Nosaltres organitzem activitats, i les volem organitzar aquí, perquè és casa nostra i perquè ens agrada tal com es, i per fer-ho donarem la murga a tothom, insistirem, insistirem, ... principalment per dignitat, perquè el que no volem és que ens converteixin en una reserva. Perquè les activitats, si no és aquí, seran en un altre lloc.

Segona part: els Uka x-team s'emporta el triomf a Lleida i el Sambari s'aferra al tercer lloc.

En allò referent a la prova en si, aquesta s'inicià el dissabte 3 de juny a les 8'15 hores del matí a la platja del Far de Vilanova i la Geltrú amb un tram de caiac de mar de 12 km fins a Cunit. El vent de força 3 entrava de Garbí, provocant onades a ran de platja i un inici força remullat a més d'una embarcació. El tram es convertí en una prova força esgotadora.

Amb la bicicleta penjada a l'esquena. Foto: Ricard Belascoain

Els guanyadors. Foto: Ricard Belascoain

Curiosament els que van treure més profit de la circumstància van ser els equips de terra endins. Els Fòrum U.E. Vic i els Uka- Uka de Lleida van esmerçar poc menys d'una hora i tres quarts per tornar a terra, mentre que els locals del Sambari Esports Prieto i Tacticbikes.com eren els darrers en sortir del mar a mitja hora dels primers.

Amb roba eixuta es donava pas a un segon tram de cursa a peu de 13 km i un tercer sector de BTT de 35 km. Enmig d'aquest tram hi havia instal·lat un ràpel d'uns 30 metres que calia fer amb la bicicleta penjada a l'esquena. En aquest punt de la cursa Fòrum i Uka continuaven consolidant les primeres posicions, seguits pels Seida, tanmateix els Sambari prometien donar batalla i ja havien remuntat a la setena posició.

Cap a un quart de tres de la tarda, amb un sol implacable i un vent que havia anat en augment al llarg del matí, els primers equips arribaven a Olivella on s'iniciava el quart sector, ja dins el Parc del Garraf. Un sector de 4 km i 200 m de desnivell a cobrir amb patins en línia.

El sector cinquè era un tresc amb un tram d'orientació per corriols i un altre a rumb on l'agressivitat de les argelagues i esbarzers garrafencs van reacci-

var la circulació de les cames dels corredors. Aquest tram portava a la vila de Begues, d'on sortia el darrer bucle del dia, 25 km més de BTT i 600 m de desnivell.

Finalment, la primera jornada finalitzà amb el Fòrum U.E. Vic encapçalant la prova, seguits pels Uka - Uka de Lleida a 15 minuts i amb una sorprenent tercera posició del Sambari Esports Prieto que havia remuntat des de les darreres posicions de l'inici de la jornada.

A les 5 del matí del diumenge, els equips van tornar a la feina. El primer tram era una cursa d'orientació nocturna en territori proper al municipi de Begues, lloc on calia retornar per agafar la BTT i iniciar un tram que duria els corredors a travessar el Massís del Garraf fins a Valcarca, passant pel cim de La Morella i fent una incursió a les entranyes del massís calcari.

Un tram a peu i un altre en BTT amb llibre de ruta, va portar els equips de nou a Vilanova i la Geltrú, on calgué fer un tram final d'orientació urbana per arribar a la meta instal·lada a les pistes poliesportives del municipi. Els primers en arribar van ser el de l'Uka- Uka, que tot el dia havien anat per davant del Fòrum intentant retallar el desavantatge que aquests els duïen del dia anterior, cosa que finalment van aconseguir emportant-se el primer lloc de la classificació final a tan sols tres minuts del Fòrum. El tercer lloc de la classificació final es va quedar a casa amb el Sambari Esports Prieto.

Ricard Belascoain

Amb la col·laboració de...

48ª MARXA D'ORIENTACIÓ PER DESCRIPCIÓ

**8ª Copa Catalana de Marxes Tècniques Regulades
19 de març de 2006**

Sant Martí Sarroca-L'Hostal-can Lleó-can Ravell de Fontenac-pujol de can Ravell-puig de l'Artiga-font de la Salut-església de Santa Maria i castell de Sant Martí-barri de la Roca-Sant Martí Sarroca.

Després del parèntesi de la darrera marxa, que sortí excepcionalment de Vilanova estant, ran de mar, aquest any la nostra Marxa tornava a organitzar-se lluny de casa i s'escollí com escenari altre cop l'Alt Penedès, concretament el poble de Sant Martí Sarroca, municipi situat a l'extrem occidental de la comarca, en una zona muntanyosa i boscosa i per altra banda amb planúries ondulades de conreu, primordialment de vinya, i que compta amb un

conjunt monumental medieval molt important format pel castell dels Santmartí i l'església romànica de Santa Maria.

La marxa s'iniciava a la Rambla de Catalunya d'aquella població, davant els locals de la Sala Polivalent, situada als darreres de l'ajuntament. S'hi havien inscrit 123 equips dels quals finalment sortiren i classificaren 115; entre ells 40 de federats que competien per la VIII Copa Catalana, i que foren els primers en iniciar la caminada, poc després de les 8 del matí, amb un cel un xic ennuvolat que ens va fer témer la pluja que finalment no es va produir. Al final de la Rambla de Catalunya s'agafava l'antic camí de Vilafranca, i deixant a mà esquerra el cementiri,

i enlairat i més llunyà a la dreta el conjunt medieval, els marxadors començaven a allunyar-se de la població en direcció a la barriada de l'Hostal, bonica i antiga masia amb rellotge de sol a la façana i vella portalada, antic hostal de Sant Martí. Una estona pel costat de la riera de les Anguiles, afluent de la riera de Pontons, i vorejant algunes masies i naus industrials, conreus d'oliveres i vinyes, es feia cap al Molí de Calabuig on hi havia el Control A. D'aquí, després de creuar el riu de Foix a gual (amb un notable cabal d'aigua, val a dir) i passat el control 0 de la Motxilla, els marxadors arribaven, un cop travessada la carretera BP-2121 de Vilafranca a Sant Martí, a la gran masia de can Lleó de Vilanoveta, on trobaven el Control B, situat en el baluard que defensa la casa. Aquí els equips disposaven de 30 minuts per descansar i i tirar mà d'un voluminós entrepà i beguda.

De can Lleó es continuava la marxa per un corriol baixador i una mica enrevessat on no valia badar si no es volia passar per alt el Pas n. 1, estratègicament situat vora el pont de Can Lleó, pont que creuava novament el riu de Foix. Se seguia cap al barri dels Hostalets dels Berenguers, amb moltes masies escampades, i es caminava durant una bona estona paral·lel a la riera de Pontons. Durant aquest tram del recorregut, amable i planer, els marxadors podien contemplar velles sinies —antigament accionades per un

Sortida de la Marxa. Foto: Francesc Casas

animal-, al costat de masies ben conservades i totes elles amb el seu nom ben indicat i retolat. Després d'un gran tram rectilini amb conreu de vinya, s'arribava a un camí transversal i es trencava cap a la dreta per arribar-se al Control C davant la masia de Can Ravell de Fontenac, prop d'una imponent alzina i un lledoner de notable alçària, masia que ara pertany a l'empresa de Miquel A. Torres, i on els equips eren obsequiats amb unes invitacions per una visita facultativa a les caves d'aquesta empresa a Pacs dels Penedès.

Se sortia de can Ravell, es donava la volta a l'alzina i el lledoner, i pel costat del restaurant privat de les Bodegues Torres es recuperava el camí d'accés a la finca i es passava per davant dels grans cellers. S'anava a trobar la carretera de Vilafranca a Sant Martí Sarroca i d'aquí s'arribava davant una trifurcació de camins prop d'unes torres d'alta tensió. En aquest punt el recorregut de la marxa canviava totalment de ritme i de fesomia. Si fins aquell moment tot havia estat paisatge humanitzat i planer, ara s'encetava una notable pujada, cap al pujol d'en Ravell, per camí carener entre bosc fins arribar al costat d'un gran dipòsit d'abastament

d'aigua de la població veïna, al costat del qual els marxadors, mig esbufegant, trobaven el Control D. Des d'aquest punt la panoràmica és superb, però el dia no va acompanyar del tot i amb prou feines es podia albirar la serralada montserratina...

Passat el dipòsit el camí iniciava una suau davallada, cosa que agrairien molts marxadors... Després d'uns trams entre vinyes, oliveres i més d'una giragonsa entre el bosc, es deixava momentàniament l'ample camí carener i es continuava en línia recta per un viarany pujador, mig embrossat entre argelagues i bosc jove (on hi havia situat el control de Pas 2), fins a enllaçar novament amb l'ample pista que s'havia deixat. Seguint carena amunt s'arribava aviat al costat d'un segon dipòsit d'abastament d'aigua del poble, a prop d'una gran cova, la cova de la Pedrera, i immediatament es trobava el control E.

Deixant enrere el dipòsit i la cova, es continuava ascendint encara una estona per l'ample camí carener, on la panoràmica es feia cada vegada més oberta, fins arribar a la cota màxima i d'aquí s'iniciava una llarga davallada i camí més planer pel bosc de l'Artiga, mentre s'anava

entrellucant, molt propera, la població on s'havia iniciat la marxa. En un punt determinat es deixava l'ample pista i s'encetava un corriol amb forta davallada on aviat es trobava el control de Pas 3, al costat de la boca de l'Avenç del Pi. Seguia un bonic i feréstec tram humit i herbós entre el bosc a través del qual es podia admirar el conjunt encimbellat de l'església i el castell de la Roca, i s'entroncava amb una ampla pista, que se seguia, sempre de baixada, amb pronunciades giragonses. En un d'aquests marcats revolts es deixava sobtadament per fer drecera per un corriol al costat d'un pi destacat, i abans d'enllaçar novament amb la pista els marxadors havien de passar pel control de Pas 4, control que una dotzena d'equips, potser engrescats per la baixada que els venia de cara i tant de gust, se saltaren malauradament. Cap al final del descens s'arribava a la riera de Pontons, que els marxadors hagueren de creuar, una vegada, i una altra, i una altra, a gual i amb un bon cabal d'aigua, tot passant per la Font de la Salut, d'aigües ferruginoses i situada en una gran balma envoltada de frondosa vegetació, on hi havia el Control F, i continuant després per sota les parets abalmades de les Valls i amb la pintoresca panoràmica del conjunt medieval damunt el cingle. Un recorregut digne de conèixer i repetir més d'una vegada.

L'itinerari se separava finalment de la riera i es remuntava un viarany rocós amb senyals de PR que portava aviat arran de les primeres finques i antigues cases del barri de la Roca, que dona nom al municipi de Sant Martí. Molt aviat s'arribava davant el conjunt monumental format per l'església romànica i castell medieval que havíem esmentat al principi; davant l'arcada del castell hi havia el darrer control abans de l'arribada, el Control G.

El Castell i l'Església de Sant Martí Sarroca. Foto: Francesc Casas

El control A, el molí de Calabuig. Foto: Francesc Casas

Del control del castell es tornava un petit tram enrere pel camí d'arribada i poc després es creuava la carretera, se seguia per l'altre vessant fins al final del Camí de la Creu, i es feia drecera fins a tocar el pont que hi ha sobre la riera de les Anguiles, entrant ja de seguida en els primers carrers de l'actual població, amb molts xalets i cases en construcció a la vista. Cap al final d'un d'aquests nous carrers, davant d'una esplanada amb plataners, es creuava el torrent Sec i s'entrava al carrer de Fernando Muñoz, gairebé enfront de l'edifici porxat de l'ajuntament, des d'on s'accedia a la façana de la Sala Polivalent on havíem iniciat la Marxa i on es donava ara per finalitzada.

Com sempre, en el control d'Arribada, en el moment de recollida de fulls de ruta i signatures es lliurava als equips el Relat complementari amb documentats aspectes històrics i geogràfics que no es tenen en compte en la descripció del circuit, i es repartia propaganda i uns "pins" que regalava l'ajuntament de Sant Martí Sarroca. Comprovació de resultats, horaris, comentaris, algun ensurt, alguna cara llarga, molta conya, molta gresca...

com sempre, mentre s'esperava l'arribada dels darrers equips i la classificació provisional. Ambient distès i jovial sota els porxos de l'ajuntament mentre s'anaren coneixent les dades: el recorregut total era de 14,280 km, en un temps oficial de 3h 13', que sumat al neutralitzat feia un total de 4h 03'; les mitjanes horàries anaven de 3,97 km/h la més lenta a 4,68 km/h la més ràpida. Hi van participar un total de 115 equips representants de 13 entitats, 12 foranes i la pròpia de la Talaia; 40 d'aquests equips optaven a la 8ª Copa Catalana de Marxes Tècniques Regulades del 2006. Els resultats globals van ser prou bons i satisfactoris i semblava que els marxadors havien gaudit de l'itinerari. Als Passos 1 i 3 van penalitzar 1 equip a cada un i al Pas 4 van penalitzar 12 equips. Al Control de la Motxilla aquest any tothom va fer bon dat, van complir amb el reglament i no hi va haver penalització! I comentant incidències, tot i que no té a veure amb els resultats de la prova, hem de senyalar que els "follets" de la impremta ens van jugar una mala passada. En el plànol que es va editar i es va repartir entre els equips junt amb tota la documentació de la mar-

xa, hi va haver l'error d'escriure Comarca del Garraf per comptes de Comarca de l'Alt Penedès. Demanem disculpes.

Del ressò que va tenir l'organització d'aquesta marxa al municipi de Sant Martí Sarroca en tenim constància pels comentaris apareguts en la publicació d'aquella població "El Martinet" num. 207, del mes de març, en les seves columnes de Fets i Gent, i també en la ressenya que hi dedica el noticiari de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya.

I acabem la crònica amb el capítol d'agraïments: als amos i masovers de les masies pel seu acolliment, a les empreses Ako, Vielco, RSM Assegurances, Copisteria Falcó, Intersport Olaria, Electrodomèstics Fonoll (Master Cadena), Bodegues Torres, la "Caixa" i, molt especialment, a l'Ajuntament de Sant Martí Sarroca, que ens va donar tota mena de facilitats per a la utilització de la Sala Polivalent i els serveis que van convenir. A tota la colla de l'organització i, no cal dir, a tots els equips participants, que no ens cansarem de dir que la seva entusiasta, fidel i sempre nombrosa presència a la marxa, any rere any, és el que ens engresca a continuar endavant i a cercar nous itineraris amb il·lusió. Felicitacions a les entitats i equips guanyadors, i fins a la propera.

Blanca Forgas
Grup de marxas

Antic cartell de rajola. Foto: F. Casas

La riera de Pontons. Foto: Francesc Casas

Can Lleó de Vilanova. Foto: Francesc Casas

L'esmorzar. Foto: Francesc Casas

Cal Jepet Suriol. Foto: Francesc Casas

Control de can Ravell de Fontenac. Foto: Francesc Casas

Control D. Foto: Francesc Casas

Can Ravell de Fontenac. Foto: Francesc Casas

Pujant al castell de Sant Martí. Foto: Francesc Casas

48a MARXA TALAIA 2006		CLASSIFICACIÓ DEFINITIVA		FEDERATS	
ORDRE	DORSAL	NOM1	NOM2	ENTITAT	PUNTS
1	36	Monros Antoni	Gil Elisenda	C.M.Hospitalet	8
2	38	CrespieraAlbert	Valenti Sonia	C.E.Avinyo	11
3	40	Planas Josep	Muela Roser	Talaia	12
4	5	Mora Moises	Sala Olga	Foment E.B.	12
5	59	Also Ramon	Ciscu Castellvi	Talaia	13
6	52	Sole Nuria	Balaguero Josep	C.E.Lleida	13
7	54	Colmina Sergio	Planas Eva	Talaia	14
8	93	Gimenez Marcos	Rosell Victor	Foment E.B.	14
9	53	FernandezFrance	Llobet Miquel	C.E.Avinyo	14
10	87	Fonts Manel	Eshems Joan	C.E.Avinyo	15
11	82	Gazquez Josep L	Casals Carme	C.E.Lleida	17
12	84	Vargas Carlos	Faidella Jordi	C.E.C.	17
13	30	Costa Atila	Altarriba Jordi	C.E.Avinyo	17
14	79	PascualFrancesc	Mola Dolors	C.E.Sitges	19
15	73	Camacho Julian	Tejedor Gloria	C.E.C.	20
16	100	Garcia Ricard	Esmandia Ramon	Foment E.B.	21
17	28	Segarra Toni	Oltra Eliseu	Talaia	24
18	83	Galante Manuel	Costa Camil	C.E.Avinyo	24
19	16	Vall Avelina	Hill Jordi	C.E.Avinyo	24
20	24	Argemi Gemma	Cosp Jordi	C.E.Avinyo	24
21	46	Gil Josep	Bonet Rosa	C.M.Hospitalet	25
22	69	Rubio Xavier	Domingo Roger	Foment E.B.	26
23	32	Monne Agusti	Monne Mireia	Foment E.B.	26
24	64	Gurri Dolors	Camprubi Adria	C.E.C.	26
25	60	Montroig Pere	Coll Carles	C.E.Sitges	28
26	7	Gonzalez Teresa	Cinca Miquel	C.E.C.	28
27	33	CarullDelgado J	CarullTrullas J	UEC Sants	29
28	45	Ortega Aurea	Massana Xavier	Talaia	30
29	19	Moros Santiago	Moros Xavier	C.E.Parets	30
30	129	Pallas Jordi	Gil Cristina	C.M.Hospitalet	30
31	3	Aimami Gener	Tomas Elisa	C.E.Baga	30
32	2	Rodes M.Angels	Ruiz M.Remedios	C.E.C.	32
33	15	Viladrich Joan	Costa Josep M.	C.E.Avinyo	33
34	99	Toll Rosa	Fargas Jordi	C.E.Avinyo	33
35	13	Segues Venanci	Segues guillems	C.E.Esparragera	37
36	58	Domenech Joan	Trejo Dominguez	CEP	39
37	21	Galin Adria	Galin Berenguer	Foment E.B.	40
38	95	Mata Juli	Martinez Arnau	Foment E.B.	51
39	43	HernandezFernand	QuintairosMerce	Foment E.B.	129
40	76	Marques Teresa	Vida Joana	Foment E.B.	160

48a MARXA TALAIA 2006		CLASSIFICACIÓ DEFINITIVA		NO FEDERATS	
ORDRE	DORSAL	NOM1	NOM2	ENTITAT	PUNTS
1	156	Poch Agusti	Fernandez Pere	Talaia	10
2	102	Burcet Jordi	Rodriguez Marin	Talaia	11
3	153	Escribano Paco	Valls Nuria	Vilanova	14
4	178	Minella Jordi	Minella Gerard	Vilanova	14
5	198	Guinovart Pere	Sanchez Belen	Talaia	15
6	143	Nuñez Angel	Carbonell Marga	Talaia	15
7	200	Fabre Toful	Collado Eugenia	Talaia	15
8	158	Marti Ramon	Planas Maria	Talaia	17
9	191	Ventosa Oriol	Ventosa Dani	Talaia	17
10	169	Ivern Pere	FontanetGertrud	Vilanova	18
11	138	Garcia Vane	Montoliu Jordi	Talaia	18
12	192	Medina Francesc	Marrugat Antoni	Talaia	18
13	150	Luz Margarita	Roca Josep	Vilanova	19
14	155	Perez Damian	Perez Yolanda	Talaia	19
15	171	Poch Eulalia	Salvador Bernat	Vilanova	20
16	165	Marti Noemi	VallespirXavier	Vilanova	20
17	173	MontanerFrances	Ferret Montse	Talaia	21
18	196	Mas Beatriu	Montgai Carles	Vilanova	22
19	141	Masip Joan	Grifell Maite	Vilanova	23
20	145	Gil Mario	Sanz Daniel	Vilanova	23
21	157	Sivill Esteve	Munts Carles	Talaia	23
22	148	Pares Angel	ContrerasAlfred	Talaia	23
23	103	Masdeu Pilar	Mestre Carme	Talaia	23
24	113	Sivill Joan	Penna Antoni	Talaia	24
25	180	Escrigas Lurdes	Barrera Josep	Talaia	24
26	133	Catala Judit	Gonzalez Carles	Talaia	25
27	179	Reixach Concep.	Artigas Pere	Talaia	25
28	190	Perez Emili	Mestre Albert	Talaia	25
29	135	Romeu Isabel	Toledano Aida	Talaia	26
30	116	Poch Isidre	Valls Pere	Talaia	26
31	197	Santin Juan M.	Mestre Cristian	Vilanova	26
32	189	Pujol Lluís	Socias Conxita	Vilanova	27
33	187	TorrecillasCarl	Manesses Merche	Vilanova	27
34	163	Lopez Paco	Cortina Jordi	Vilanova	27
35	112	Vidal Manel	Simon Marcelina	Talaia	27
36	161	Ordoñez Dolors	Llopis Isabel	Talaia	27
37	167	Bosch Angel	Bas Cristina	Talaia	27
38	130	ComaposadaMonse	BelascoainRicar	Talaia	28
39	182	Noes Magda	Campins Lurdes	Talaia	28
40	159	Gisbert Paco	Ruiz Jesus	Talaia	29

48a MARXA TALAIA 2006		CLASSIFICACIÓ DEFINITIVA		NO FEDERATS	
ORDRE	DORSAL	NOM1	NOM2	ENTITAT	PUNTS
41	142	MelenchonYoland	Rosell Xavier	Talaia	29
42	195	Diaz Maria	Barragan Eduard	Vilanova	29
43	160	Casas Josep M.	Joan Lopez	Talaia	30
44	183	Lozada Xavier	Lozada Oriol	Talaia	32
45	115	Estrada Marta	Senso Toni	Talaia	32
46	114	Grifell Encarna	Carbonell Joan	Vilanova	33
47	175	Rigual Isidre	Gomez Carles	Talaia	33
48	149	Segarra Montse	Baglietto Jose	Talaia	33
49	176	Huguet Montse	Jasanada Josep	Talaia	33
50	131	Alcaraz Franc	Calvet Esteve	Talaia	34
51	152	Jorba Concepcio	Font Marc	Vilanova	35
52	121	Marin Isidre	Ferrando Josep	Talaia	37
53	162	Burcet Rafel	Burcet Bernat	Talaia	38
54	119	Alsina Merce	DuesaigesGenove	Talaia	39
55	107	Recasens Pruvi	Huguet Ramon	Talaia	39
56	123	Soler Carles	Esteban Eli	Vilanova	41
57	177	Burcet Marti	Burcet Arnau	Talaia	42
58	117	Montane Eduard	Montane Pau	Talaia	42
59	132	SantolallaFelix	Contreras Josep	Vilanova	42
60	108	Valles Sergi	Massana Anna	Vilanova	44
61	172	Massana Casimir	Cuadras Neus	Talaia	45
62	194	MartorellXavier	Duetra Marti	Talaia	46
63	104	Laborda Felipe	Moya Paco	Talaia	48
64	122	Massana Jordi	Barcelo Lidia	Talaia	50
65	185	MartinezYolanda	Suarez David	Cunit	53
66	127	Artigas Isaac	Roca Anna	Talaia	53
67	105	Blanco Francesc	Vallverdu Roser	Vilanova	53
68	109	Sevilla Agusti	Tomas Silvia	Vilanova	62
69	166	Garcia Elena	Asensio Abel	Vilanova	67
70	124	Mata Diego	Sanchez Jose	Vilanova	68
71	170	Prat Noemi	Gonzalez Miquel	Vilanova	70
72	151	Martos Loly	Aguilo Susana	Talaia	72
73	139	Candela Jordi	Benavent Neus	Talaia	78
74	125	Talegon Maria P	Mirabent Jaume	Talaia	82
75	181	Giralt Santiago	Garcia Sara	Vilanova	96

SITUACIÓ I COMPOSICIÓ DELS CONTROLS		
CONTROL	SITUACIÓ	COMPONENTS
Sortida	Sala Polivalent	Salvador Butí, M. Carme Barceló, Nati Salvadó
Control A	Molí de Calabuig	Josep M. Also, Dolors Lacasa, Xavier Capdet
Motxilla	Camí de can Lleó	Rosa Farriol
Control B	Can Lleó de Vilanoveta	Vicenç Carbonell, Rosa Raventós, Josep Torras, Paca Sánchez, Manel Montoliu, Paquita Albet, Ernest Parera, Teresa Duran, Teresa Alba, Pili Meléndez
Pas 1	Vora el pont de can Lleó	Tina Moya
Control C	Can Ravell de Fontenac	Cristòfol Soler, Pilar Porras, Andreu Usieto, Maria Aragonès, Josep M. Raset, Antònia Papiol
Control D	Carena - 1r dipòsit	Joan Toledano, Marina Massó, M. Rosa Ibern
Pas 2	Corriol carena	Jordi Forgas, Sònia Dallà
Control E	Carena - 2n dipòsit	Lluís Daviu, Xavier Salleras, Heribert Sagarra, Jesús Santacana
Pas 3	Avenc del Pi	Salvador Martínez
Pas 4	Corriol	Ramon Forgas
Control F	Font de la Salut	Antoni Castelló, Salvador Belchi, J.Manuel Castillon
Control G	Plaça del Castell	Josep M. Sánchez, Petri Pérez
Arribada	Sala Polivalent	Salvador Butí, Nati Salvadó, Pitu Blanes

Equip encarregat d'obrir marxa: Blanca Forgas, Josep Carbonell, Pitu Blanes, Viqui Florenciano, Evèlia Casado, Neus Solé, Joan Mañé, Pilar Bertran.

Equip escombra: Jani Ferrer, Ricard Sabaté, M. Carme Barceló.

Equip informàtic: Ramon Casas, Jaume Esteban

Equip de Premsa: Germans Casas

Cerca i preparació itinerari: Lluís Daviu, Heribert Sagarra, Xavier Salleras

Descripció itinerari: Blanca Forgas

Relat complementari: Vicenç Carbonell

Repartiment controls: Jani Ferrer

Horaris: Salvador Butí, Vicenç Carbonell, Jani Ferrer

Material divers: Pilar Bertran

Megafonia: Manel Massana

Trofeus: Lluís Daviu

Cartografia: Mapa Topogràfic de Catalunya: 1:10.000. Fulls num.: Sant Martí Sarroca 419-2-3 (138x63), Castellví de la Marca 419-2-4 (138x64), Vilobí del Penedès 419-3-3 (139x63) i Vilafranca del Penedès 419-3-4 (139x64), 1999.

CLASSIFICACIÓ PER CLUBS (3 MILLORS EQUIPS)		
ORDRE	CLUB	PUNTS
1	Talaia	39
2	C.E.Avinyo	40
3	Foment E.B.	47
4	C.E.C.	63

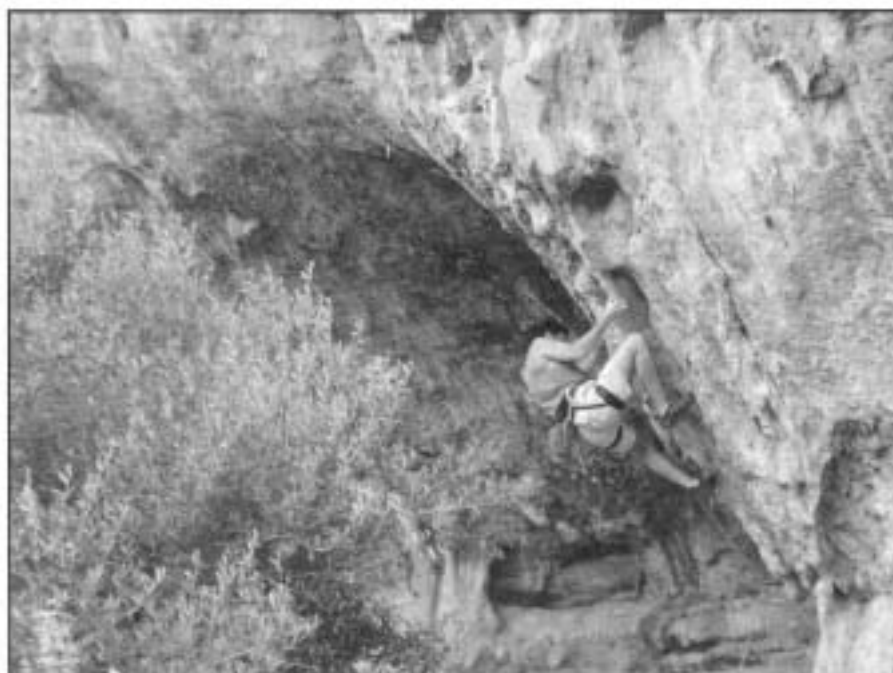
Agraïment a l'Ajuntament de Sant Martí Sarroca per la cessió de la Sala Polivalent i per tota la seva col·laboració.

Grup de Marxes

ELS SUMIDORS

Finalment ha sortit a la llum el sector que estàvem esperant; una mica de casualitat, com les bones sorpreses, encara que no tot sigui com voldríem exactament que fos, però la veritat, un regal a les portes de casa. Els amants de les plaques i la continuïtat hauran d'anar a les penyes..., però és una excel·lent posada a punt de força i corda; una bona alternativa als plafons, resines i formigó.

S'ha fet molta feina, com estudiar el territori i que no perjudiqués res ni ningú, buscar un bon accés, netejar, aparcament... Però el que ha estat més laboriós és equipar en desploms: buscar un lloc segur per despenjar-se, apropar-se a la paret, i reforçar alguns cantells amb risc de caure, encara que no volguéssim que

El' Cherky lluitant al Cocodril. Foto: Arxiu GEAM

fos així. Encara queda feina per fer i algun projecte per obrir, però

el resultat és a les vostres mans, així com el fet de poder gaudir-ne i conservar-ho. En fi, salut, peles i fanatisme!

-Situació i accés:

Des de Vilanova, 15' de cotxe i 5' de caminar. Agafar la BV-2111 direcció Olivella, i al km. 10.5 girar a esquerra cap a Mas Mestre.

Ens trobem al carrer de l'Os Blanc i girem a l'esquerra d'on surt una pista. Aquí podem aparcar o 300 m més endavant, on fa una pronunciada corba de dretes en pujada.

Davant mateix surt un senderó que el seguirem a peu, agafant els dos trencalls seguits a la dreta; i seguint a mitja alçada del puig, arribem al lloc.

El Nacho a la Primi. Foto: Arxiu GEAM

-Vies i equipament:

Paravolts del 10-12 i rings. Calcarí no massa bo, raó per la qual trobarem inevitablement alguns cantells reforçats amb sikadur 31 (una mena de resina especial més forta que la pròpia pedra, que també s'utilitza per fixar uns ancoratges anomenats "rings" o "tensors"), però sempre respectant el que hi ha i el que no hi ha, seguint la tendència actual natural i "sostenible", que ara queda molt bé. La progressió és atlètica i dura, amb la consegüent dificultat de posar uns sempre relatius graus. N'hi ha per a tots els nivells i hem optat per posar-ne més d'un a algunes vies, així que cadascú triï el que més li convingui. La paret no té més de 18 m d'alçada, però els suficients per deixar-te fos.

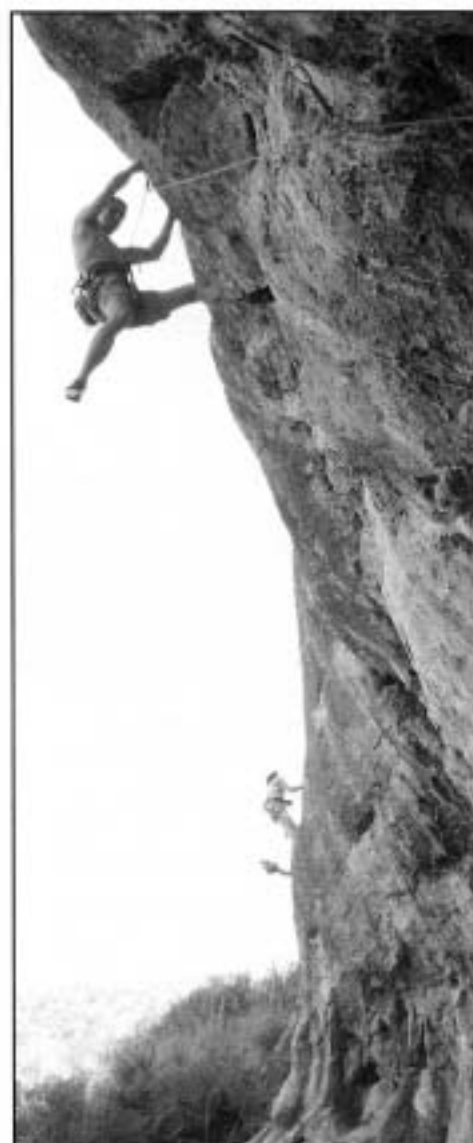
-Època:

S'hi pot escalar tot l'any, donada la seva orientació privilegiada. Els matins d'hivern i les tardes d'estiu.

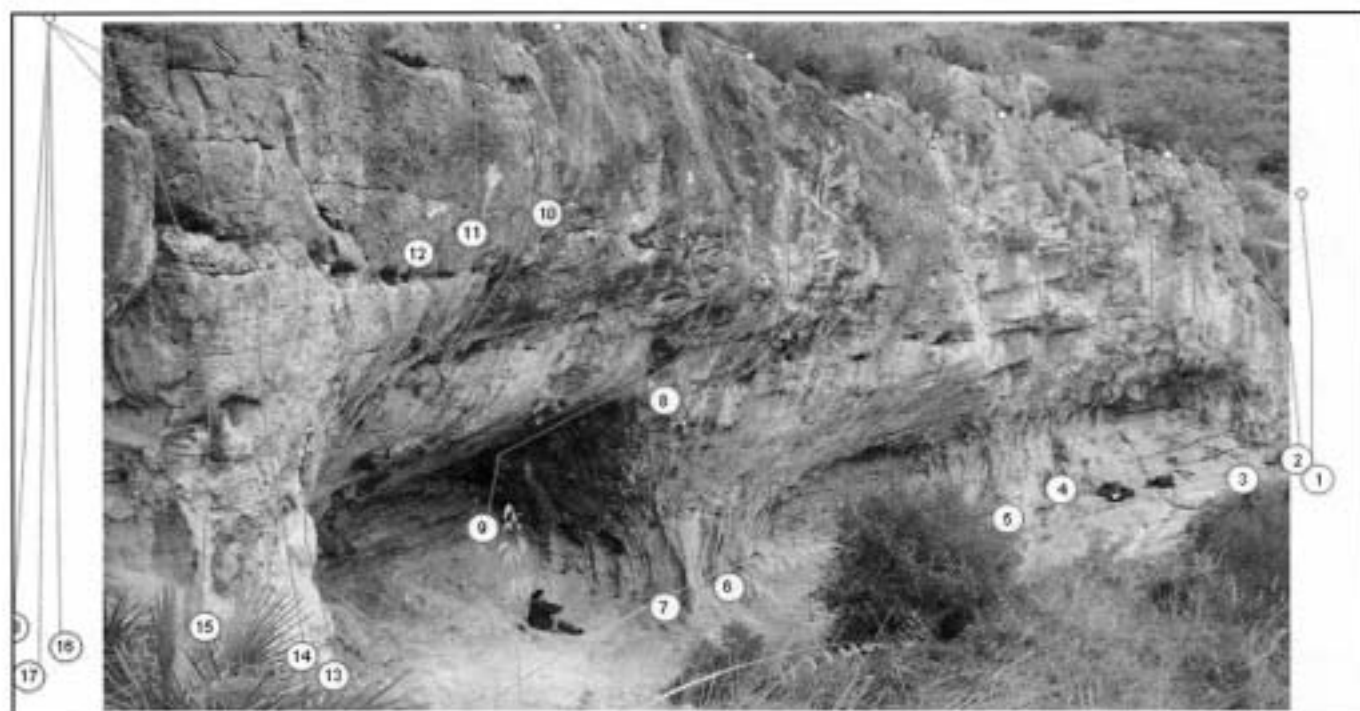
David Alba

Vies dels Sumidors

1.- Tutsis	5+
2.- Huthus	6b+
3.- Primi	7a+
variant	7a+
4.- Meconio	?
5.- Modus vivendi	pro
6.- Acusika	7b+/c
7.- Cocodril	7b+/c
8.- El cargol	7c/c+
9.- Tempus fugit	7c/c+
10.- L'escurçó negre	7a+
11.- Cocoon	pro
12.- Gu-gu	7b
13.- La travesia de los ángeles	7b
14.- Calostro	6a+
15.- El petit príncep	6a+
16.- La rata	5+
17.- L'esquirol	
m'apreta molt	6a
18.- L'àrtic	5+

El Lozy a Tempus Fugit. Foto: Arxiu GEAM

Croquis de les vies dels Sumidors. Foto: Arxiu GEAM

ASCENSIÓ AL PIC DE LA FONT BLANCA (2.903 m)

Pirineïstes: Isaac Artigas, Josep Barot, Ricard Belascoain, Enric Coromines, Andreu Ferrer, David Llop, Jordi Pons, Xesca Ribas, Joan Toledano i Josep Vicedo.
12 de febrer de l'any 2006

Sortida d'esquí de muntanya als Pirineus Andorrans, a un dels pics més alts d'aquest sector dels Pirineus. El pic de la Font Blanca és un excepcional mirador de tot Andorra i del sector de la Pica d'Estats. Pugem per la llarga i corbada vall de Rialb i baixem per la Coma del Mig.

Dissabte sortim de l'estació de Vilanova, a les 5 de la tarda. Fem una parada ràpida a la botiga Viladomat Outdoor, a l'entrada d'Andorra la Vella, i seguim amunt fins a La Cortina-da. L'Andreu Ferrer ens acull a casa seva, ens fa lloc per a tots i comença a treure matalassos

i escumes. Des d'aquí, gràcies Andreu per la teva generositat. Si hi hagués més gent així d'amable i d'hospitalària el món aniria millor. Anem a sopar al poble d'Ordino, i a dormir.

L'endemà no matinem gaire. Som a prop del punt de sortida, i fins que el sol no s'aixeca una mica fa força fred. Al voltant de les 8 esmorzem, seguidament agafem els vehicles i, amunt. Deixem dos cotxes en una corba molt tancada de la pista que va al refugi de Sorteny, on la neu barra el pas, i un altre a la confluència del riu del Comis Vell amb la carretera que va a l'estació d'esquí d'Ordino-Arcalís, per així poder fer un itinerari circular. Ens posem les pells -excepte 2 que van amb raquetes-, i arrenquem a caminar quan són gairebé les 10 del matí des de la cota 1800 m; encara no

ens toca el sol i la temperatura és lleugerament negativa. Dia serè i brisa suau.

Entrem al bosc de Rialb per un sender suau tot veient les cotes més altes ja assolellades, i avancem cap al NE distingint davant nostre el pic de Banyell. La neu està una mica dura, però sense esquís o raquetes tenim una bona enfonsada assegurada. Avancem a estones per damunt del riu de Rialb, a estones pel costat, i anem girant amb la vall, ara ja més al N. Arribem a una pleta on hi ha un petit refugi i veiem al davant el pic d'Arial, quan ens comença a tocar el sol. La vall es va corbant cap a la nostra esquerra i ara ja anem en direcció NO. La temperatura segueix sent baixa, però la nostra activitat física no ens fa ni notar el fred. Seguim pujant suau ara fent una llarga diagonal vers l'O, veient ja davant nostre el pic de la Font Blanca i buscant la Portella de Rialb, que no veiem, però sí que imaginem. És un llarg camí per pales suaus. El grup es va estirant i fem una parada breu per reagrupar-nos i picar una mica, quan portem gairebé dues hores de camí, en un petit turonet. En parar-nos ens adonem del fred que realment fa. El vent bufa a ratxes aixecant una mica de neu, però no es fa gaire molest. Seguim ara cap al SO seguint la corba d'aquesta llarga vall, per finalment encarar una canal ampla i suau vers l'O. Així arribem a la Portella de Rialb (2.508 m) quan portem 2:30h de camí. La part superior de les mun-

Avançament per la vall de Rialb. Foto: Xesca Ribas

tanyes té menys neu que el fons de les valls per l'acció del vent i el sol. La cresta S del pic de la Font Blanca està ben pelada.

Aquí ens separem: en Tole, en David i l'Enric baixen tranquil·lament per la Coma de Varilles cap al SO, mentre els altres fem una llarga diagonal descendent cap al NO, a buscar l'entrada per la Coma del Mig. L'Andreu guia perfectament tot el grup pel millor camí. Un cop dins la coma, veiem ja l'avantcim del pic de la Font Blanca i comencem a fer diagonals. Després de gairebé tres hores de pendents suaus, ara sembla que la cosa va de debò. Amb esquís avancem ràpidament, però els dos raqueters han de canviar les raquetes pels grampons i pugen ara per la neu, ara per l'herba, una mica més lents. Anem directament cap a una collada que hi ha al mig de la cresta S del pic de la Font Blanca i, un cop dalt, tombem a l'esquerra fins l'avantcim del pic de la Font Blanca.

Tenim davant nostre una piràmide gairebé perfecta, però el cim pròpiament encara no el veiem, per molt poc. Enfilem fort amunt aquesta piràmide blanca, una mica pel vessant O, i anem esperant els qui pugen amb grampons que ho fan amb més

Tram final cap el pic de la Font Blanca. Foto: Jordi Pons

difficultat. Amb esquís i ganivetes es puja confortablement. Arribant dalt d'aquesta piràmide ja veiem el cim pocs metres més enllà. Queda l'última pala, sempre mirant al N, fins arribar al pic de la Font Blanca (2.903 m), quan portem 4:30h d'ascensió. Dia excepcionalment clar i net, brisa suau i temperatura fresca. Veiem perfectament la Pica d'Estats i tots els grans cims d'Andorra.

Fora pells i ganivetes, bloqueig de taloneres, i avall. Baixem tota la Coma del Mig, sempre cap al SO, amb neu dura que encara deixa aixecar una mica

de polsim, molt fàcil i agradable d'esquiar. Arribant a la part inferior de la Coma del Mig, trobem un petit tram amb una mica de neu crosta, la més difícil d'esquiar. Evidentment, els dos raqueters avancen força més lents. Després d'una pleta, i abans d'entrar a la Coma de Varilles, una pala excel·lent de neu primavera orientada al S ens permet gaudir dels darrers viratges. Arribant a la Coma de Varilles, tombem a la nostra dreta cap al SO per fer una llarga tirada de pendent molt suau sense fer ni un sol viratge. Els menys llançats han de remar una mica. Així, tornem a entrar al bosc, l'especialitat d'en David, on la neu se'ns acaba, i fem un curt tram seguint un bonic sender que serpenteja fins a la carretera d'Ordino-Arcalis (1.880 m). En Tole, en David i l'Enric estan pelats de fred. Esperem els dos raqueters, la Xesca i en Josep, que tot i baixar a peu no triguen massa a arribar. Aquests últims arriben al voltant de les 5 de la tarda.

Cervesa en un acollidor local baixant cap a La Cortinada, on passem comptes i ens acomiadem de l'Andreu, i avall a fer cues. La tornada amb cotxes fou llarga i pesada, però ara no ve al cas.

Al pic de la Font Blanca (2.903m). Foto: Ricard Belascoain

Jordi Pons Corbella

ASCENSIÓ A LA- TORRE CORDIER (3.050m)

Pirineïstes: Isaac Artigas, Josep Barot, Maria José Escuer, Jordi Martí, Jordi Pons, Xesca Ribas, Àlex Allepuz.

14 de maig de l'any 2006

Sortida d'esquí de muntanya als Pirineus aragonesos, a un pic recentment introduït al Pirineïsm, i que s'acaba d'incorporar a la cartografia més destacada (Angulo i Alpina). La Torre Cordier és un curiós mirador situat a la part superior de la glacera de la Maladeta entre els pics Cordier i el Dién de la Maladeta. Vàrem gaudir esquiant els 800 m de descens, per amples pales amb neu de qualitat excel·lent.

Dissabte sortim de l'estació de Vilanova, a les 3 de la tarda. Fem una parada breu a

Sector de la Torre Cordier vist des de la Renclosa (2140m). Foto: Jordi Pons

Benabarri per estirar les cames, i seguim fins passat Benasque,

cap al Càmping Aneto, on trobem les places justes dins el seu acollidor alberg. Passejada pels voltants del càmping, sopar de pícnic, i a dormir aviat que cal matinar.

L'endemà ens llevem a les 5:30 h, esmorzem, i agafem els cotxes fins la Besurta (1.900 m). Està a vessar de cotxes, moltíssima gent, i tots cap a l'Aneto, és clar. Des d'aquí ja podem distingir la Torre Cordier cap al NO, i també la punteta de la teulada del refugi de la Renclosa.

Dia serà amb algun núvol decoratiu, temperatura fresca i vent encalmat. Carreguem els esquís a l'esquena, i són ja les 7:30 h quan arrenquem a caminar.

Pugem pel marcadíssim sender en direcció a la Renclosa formant una llarga filera de piri-

Avançant per la fina aresta de neu cap al cim de la Torre Cordier (3050m). Foto: J. Pons

Al cim de la Torre Cordier (3050m) amb els pics Cordier i Sayó al darrera. Foto: J. Pons

neistes amb complex de formiga. Trepitgem les primeres clapes de neu, i en gairebé 1 hora arribem a la Renclusa (2.140 m). Tornem a fixar la vista en el nostre objectiu, la Torre Cordier, que des d'aquí es torna a veure perfectament.

Passat el refugi ens calcem els esquís i fem els primers pendents cap a l'O, per una ampla canal que mena damunt l'ivó de Paderna. El grup es va estirant, ja que hi ha una gran diferència de nivell dins els diferents membres, i de tant en tant fem una parada per reagrupar-nos.

Darrere nostre destaca l'ivó de Paderna, i més enllà els pics de Salbarguardia i de La Mina. Progressem sense problemes per amples pales pujant cap al N-NO seguint l'ampla carena que hi ha entre el barranc de la Maladeta i el barranc del Dién. Arribem a la font Oh Déus (2.600 m) on la neu tot just l'acaba de destapar, i on també tornem a veure clarament la Torre Cordier, ara ja molt més a prop nostre. Aprofitem per fer-hi una parada.

Continuem pujant sempre en la mateixa direcció, enfilant tot dret com si anéssim cap a l'Esperó Cordier, per pendents ara més suaus. Estem ja damunt la glacera de la Maladeta que és

com una gran pista d'esquí. Anem rodejant la Torre Cordier pel seu vessant E, mentre veiem com va canviant el seu aspecte. Pel N és una torre majestuosa, i per l'E s'assembla més al Dién de la Maladeta que té forma de punta que destaca suaument al mig de la glacera de la Maladeta.

Arribant a prop de l'Esperó Cordier, tombem cap a l'O a buscar el coll de la Torre (3.048 m). Des d'aquí sembla que hi hagi una passarel·la fins a la torre, formada per una fina aresta de neu.

Esquiant per la glacera de la Maladeta amb el pic de la Maladeta al fons. Foto: J. Pons

L'Isaac i l'Àlex, que anaven més lleugers, han aprofitat per pujar el pic Cordier mentre els altres anàvem arribant.

Ara anem amb precaució cap a la torre per aquesta fina cornisa de neu fins a la gran esplanada d'uns 20 m de diàmetre que configura el cim de la Torre Cordier (3.050 m). Segueix fent fresca, tenim alguna ventada intermitent, i el cel mig ennuvolat ens deixa veure el sol a estones. Parada per descansar, menjar, jeure, beure, i veure la gran panoràmica que mostra aquest excel·lent mirador.

El descens fantàstic, amb neu primavera poc humida, per pales amples i suaus com si fos una gran pista vermella. Fins a l'ivó de Paderna 2.240 m són uns 800 m de desnivell sense pausa, ni arbres, ni res que destorbi les nostres traçades i els nostres viratges.

Bon final de temporada. Ara a guardar bé els esquís per al proper hivern.

Jordi Pons Corbella

**Secció
d'Esquí**

INTENT AL MONTARDO I ASCENSIÓ AL PORT DE CALDES

Alta Ribagorça. Conca del Noguera Ribagorçana (Pirineus Catalans)

9 d'abril de 2006

Pirineïstes: Isaac Artigas, Maria José Escuer, Jordi Pons, Carles Torras

Sortida d'esquí de muntanya als Pirineus Catalans al Montardo, probablement la muntanya més coneguda de la Vall d'Aran. Els seus 2.833 m representen un perfecte mirador de tota la zona. Està situada a la part més septentrional del parc nacional d'Aigüestortes i al sud de la Vall d'Aran.

La meteorologia, però, ens fa desistir, i conformar-nos amb l'ascensió al port de Caldes (2.567 m): mal temps, molt ennuvolat, una mica de pluja, una

mica de vent, i molta boira. Neu dura excel·lent en cotes altes, i neu primavera profunda en cotes baixes. En lloc d'anar al Montardo, pugem al port de Caldes (2.567 m) buscant una bona pala esquiable.

Dissabte pugem des de la presa de Cavallers (1.860 m) fins al refugi Ventosa i Calvell (2.220 m), amb pluja bona part del camí. A partir del pletiu de Riumalo (1.880 m) trobem les primeres clapes de neu i ens posem els esquís quan la pluja comença a parar. Arribem sense problemes al cuidat i acollidor refugi.

Diumenge el dia pinta malament, però sortim cap al nostre objectiu envoltats d'una espessa boira tot esperant que s'esvaeixi. Passem per nombrosos llacs,

entre ells l'estany de Travessani (2.240 m), fins que, mig perduts, no trobem l'estany de Monges (2.410 m). En un instant que s'obre la boira, veiem damunt nostre el port de Caldes amb una excel·lent pala esquiable, i sense dubtar-ho ens hi enfilem desistint de pujar al Montardo en aquelles condicions. Arribant al port de Caldes, en algun moment la boira s'obre una mica per mostrar-nos l'espectacle d'aquest preciós parc Nacional. Descens amb neu excel·lent que se'ns fa una mica curt, i després remada suau rodejant llacs.

Jordi Pons Corbella

Els quatre al Port de Caldes. Foto: Jordi Pons

ASCENSIÓ AL PIC DE CERTASCAN (2.853m)

Sortida conjunta de la Secció de Muntanya i la Secció d'Esquí

25 i 26 de març de l'any 2006

Pirineïstes: Isaac Artigas, Enric Coromines, Jordi Martí, Arcadi Pejuan, Jordi Pons.

Sortida d'alta muntanya amb raquetes i esquís, en la que pugem un dels cims principals del Pallars Sobirà, tot passant pel llac més gran dels Pirineus, i que dona nom a aquest gran cim. És una sortida llarga i dura, però no té cap gran dificultat.

Sortim de la plaça de l'estació de Vilanova, el dissabte dia 25 de març, a les 7 del matí. Seguim amb vehicles el trajecte: Vilanova, Vilafranca, Igualada, Cervera, Agramunt, Artesa de Segre, Isona, Tremp, Sort,

Llavorsí, en unes 4 hores i mitja. Enfilem amb vehicles la carretera fins a Tavascan (1117m), i la neu ens permet arribar per una pista de 6Km en bastant bon estat, fins la presa de Montalto (1800m), on dinem abans d'arrencar a caminar.

ACCÉS AL REFUGI DE CERTASCAN (2240m).

Fins al refugi de Certascan tenim que fer una llarga pista i superar un desnivell de 1123m, sense cap dificultat.

Temps esplèndid, temperatura agradable, sol, brisa suau, i núvols decoratius. Sortim des de la presa de Montalto a 1500m quan és la 1 del migdia, agafant el desvio de l'esquerra, i creuant la famosa cadena que barra el pas als vehicles. Comencem ben

carregats amb els esquís i raquetes a l'esquena. La pista fa dues grans corbes i segueix guanyant alçada. Arribant als 1750m, en trobar les primeres grans llençues de neu, ens calcem esquís i raquetes, quan ja portem 1 hora i mitja de camí. Pista llarga i de pendent suau pel mig del bosc i amb bones vistes.

Entrant la a la vall de Certascan, quan comencem a veure la cascada de Certascan, la neu ens obliga a fer uns flanqueigs exposats amb un bon desnivell a la nostra dreta. Arribant a prop de la cascada, veiem baixar allaus provocades per la força de la mateixa aigua de la cascada, que empeny i s'obre pas entre la neu. Ens quedem parats veient l'espectacle.

Seguim la llarga pista creuant algunes petites allaus, fins arribar als 1900m on agafem el camí de Canalada cap al refugi de Certascan, que ara puja més fort, a la dreta de la cascada de Certascan. Un cop damunt fa un flanqueig a l'esquerra a buscar l'estanyet Inferior de Certascan. Des d'aquí ja veiem la punta de la teulada del refugi. Travessem el llac pel sud, degut al possible risc d'allaus del pic de Punturri, i en ben poca estona arribem al refugi de Certascan (2240m) després de 5h de camí.

REFUGI DE CERTASCAN (2240m) - PIC DE CERTASCAN (2853m)

Fins al pic de Certascan ens resta un desnivell de 613m

Progressant per la llarga pista de Certascan. Foto: Jordi Pons

de dificultat mitjana, per la pujada del coll al pic de Certascan (una gran i ampla pala de neu, que al tram final pot sobrepassar els 30 graus d'inclinació).

Amb aquesta ascensió fem l'itinerari més recorregut de la regió, ja que puja al cim més alt i conegut d'aquesta contrada, per un itinerari força entretingut i variat, que per si sol ja val la pena.

El dia es lleva tapat per núvols alts, vent encalmat, i temperatura freda. Des del refugi de Certascan anem al llac, i posem atenció quan entrem per travessar-lo.

En portar uns 300 metres per damunt del llac (natural) més gran dels Pirineus, seguim la vall que puja suaument a l'W cap al coll de Certascan. Als 2370 metres hi ha una perxa de colors per mesurar el gruix de neu, i d'aquí comencem a pujar en direcció W-NW, agafant la canal de l'esquerra, que és més ampla i suau, i pugem per un pendent més accentuat, però encara còmode fins al coll de Certascan.

El dia es comença a obrir, el vent comença a bufar, i el sol

Flanqueig damunt la cascada de Certascan (1950m). Foto: Jordi Pons

ens escalfa entre núvol i núvol.

Del coll seguim pel vessant de Noarre. Com que la neu és força estable, els esquiadors flaquegem sota una gran roca, per anar a buscar la cresta-carena que hi ha a continuació, i després guanyem alçada per un fort pendent cap al cim on ja veiem el vèrtex geodèsic.

Els raqueters canvien les raquetes pels grampons, i tiren

des del coll tot dret amunt, a buscar la cresta SE, guanyen la cresta, i flanquegen sense pujar al primer avantcim, fins el pic de Certascan de 2853m, en unes 3 hores i mitja des del refugi.

Parada per menjar una mica fins que el fort vent i el fred ens fan fora del cim. Visibilitat excel·lent en un dia assolellat amb núvols només decoratius.

Descens amb esquís sensacional fins al llac de Certascan, encadenant girs amb entusiasme, amb neu dura i una mica de pols al damunt.

Al refugi recollim estris, i anem a buscar una bonica canal a l'W del camí de Canalada, que ens permet gaudir dels darrers girs, fins a l'aparcament de Canalada.

Seguim ara avall pel mateix itinerari de l'anada per la llarga pista, i arribem a la presa de Montalto a les 5 de la tarda.

Al cim del pic de Certascan (2853m). Foto: Jordi Pons

Jordi Pons Corbella

ASCENSIÓ A LA SERRA D'ENSIJA

Serra d'Ensija, fent cim al Cap Llitzet o de la Gallina Pelada (2.320 m), des del Coll de la Creu de Fumanya. Sortida organitzada a la Serra d'Ensija (Berguedà) per la Secció de muntanya, el dia 2 d'abril de 2006.

Durada de l'ascensió: Unes 5 h (3 h 15 ascens – 1 h 45 descens). Vam anar a ritme lent per travessar el pla d'Ensija, ja que vam acostar-nos al Refugi Delgado Úbeda i les condicions de la neu ens feren enfonsar-nos fins més amunt dels genolls.

Condicions de la sortida: Dia bo, amb alguns núvols d'evolució. En general sense neu, excepte a la canal i al Pla d'Ensija, on hi

havia molta neu tova acumulada. La carena era gairebé tota practicable sense neu.

Desnivell de l'ascensió: Uns 700 m

Participants: 13 participants de l'A.E.Talaia

La Serra d'Ensija és una serra calcària del prepirineu berguedà, situada just al nord dels Rasos de Peguera, entre els Cingles de Vallcebre, que es troben a l'est, la Serra del Verd, que queda a l'oest, i el Pedraforca, situat al nord-oest.

El seu cim és el Cap de la Gallina Pelada o Cap Llitzet, de 2.320 m (o 2.327 segons altres fonts). Els trets més característics de la Serra són la Roca Gran

del Ferrús o paret de la Gallina Pelada –un penya-segat calcari llis i blanquinós, que permet identificar la serra des de la majoria de relleus que l'envolten–, i el Pla d'Ensija, un gran pla situat a la part superior de la Serra, on es troba el refugi Delgado Úbeda.

Els vessants de la Serra són ocupats per extenses pinedes de pi roig amb boix, que a la part superior de la serra, per efecte de l'alçada i l'acció dels vents, són substituïdes per prats alpins amb ginebres.

Hi ha diversos itineraris que pugen al cim de la Gallina Pelada. Un dels més coneguts és el que, pel vessant nord, surt de la Font Freda –on s'hi arriba des del Coll de la Trapa, a la carretera de Saldes a Gósol–. Aquest itinerari és força directe i permet assolir el cim en menys de 2 hores.

L'itinerari que nosaltres volíem fer era circular, pel vessant sud. Preteníem assolir el Cap de la Gallina Pelada pujant per una canal situada lleugerament a l'oest del Coll de la Creu de Fumanya, i baixar per l'oest de la Roca Gran del Ferrús, per la zona coneguda com a Roques Blanques, fins a unir-nos amb el GR-107, de retorn al Coll.

No obstant això, al final vàrem baixar pel mateix itinerari de pujada, ja que la presència de força neu a la carena situada més enllà del Cap de Llitzet, i sobretot la presència de neu i gel a la zona de les Roques Blanques, força dreta, féu aconsellable renunciar a aquesta part de l'itinerari.

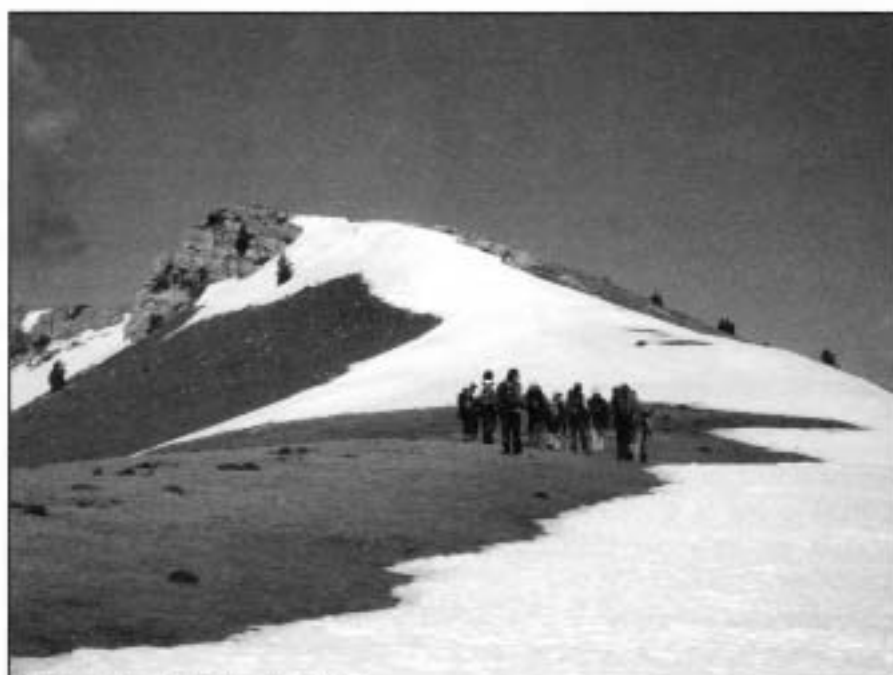
Pujant per la canal. Foto: Jordi Martí

Així doncs, els 13 muntanyencs iniciarem l'excursió des de la zona coneguda com a Coll de Fumanya —deixarem els cotxes al creuament amb la pista que baixa a Peguera— i varem pujar i baixar pel mateix itinerari, sempre pel vessant sud.

Des dels cotxes, varem caminar uns 20 minuts cap a l'oest en forta pujada i entre bosc, on anàrem trobant fites i algunes estakes de fusta, fins a trobar una estreta canal, plena de neu, que ens permeté enlairar-nos sense pèrdua fins a les envistes de la carena. A la part superior, la canal s'obre, fins gairebé desaparèixer, i cal anar trobant el camí, fent ziga-zagues entre pins i ginebres, fins assolir la carena i veure ja l'ample Pla d'Ensiya.

Un cop a la carena, el més intel·ligent hauria estat anar resseguint-la pel fil de la cresta, ja que aquesta és molt arrodonida, sense cap mena de dificultat i gairebé sense neu.

Això no obstant, un error de càlcul i les ganes de visitar el refugi Delgado Úbeda, situat a un dels clots que fa el Pla, ens va fer baixar de cota cap al fons del Pla i trobar neu cada cop més tova, que ens dificultà fortament l'avanç.

Contemplant el cim. Foto: Jordi Martí

Després d'unes quantes enfonsades memorables a la neu, arribarem al Refugi —on ens referem amb un mos del que dúiem a les nostres motxilles— i després seguirem amunt en direcció oest, novament a retrobar la carena, per avançar, tot carenejant, fins al Cim de la Gallina Pelada.

Des del cim hi ha unes vistes espectaculars, que permeten distingir la majoria de massissos del Prepirineu i el Pirineu del Berguedà i el Solsonès —els Rasos de Peguera, la Serra de Busa, la

Serra del Verd, el Port del Comte, la Serra del Cadi, el Pedraforca, Penyes Altes del Moixeró, etc.

Ja de retorn vam seguir tota la cresta en direcció est, gairebé sense haver de tocar neu, i baixarem pel mateix itinerari de pujada, aprofitant les bones condicions de la canal per perdre alçada a gran velocitat, fins arribar als cotxes.

En resum, una sortida molt agradable per la Serra d'Ensiya, on recordarem per a futures ocasions que la neu s'hi conserva fins ben entrada la primavera, malgrat les prediccions optimistes d'alguns.

Clara Racionero

Bibliografia:

- *Excursió a la Serra d'Ensiya*. Joan M. Vives i Teixidó. Revista *Muntanya* núm. 837, d'octubre de 2001.

- *El Berguedà. Itineraris de descoberta*. Josep M. Rossinyol i Locubiche. Llibres de Muntanya, 9. Farell Editors

El grup dalt del cim. Foto: Jordi Martí

ASCENSIÓ AL TROIS SEIGNEURS

6 i 7 de maig de 2006

Durada de l'itinerari: 5 h aproximadament anada i tornada, amb sortida del coll de Lers.

Al coll de Lers s'hi arriba per carretera des de Tarascó i Videssos.

Estic segur que sempre ens quedarà un bon record de l'excursió al "Trois Seigneurs" i molt probablement trobaré una altra ocasió per tornar-hi. No és que sigui una gran muntanya, la seva alçada és modesta, i tampoc representa una gran dificultat pujar-hi, si s'escull el camí bo. Això no obstant, té tots els ingredients per fer-ne un objectiu altament interessant.

En primer lloc la situació, en un punt una mica apartat de la carena axial, ens permet contem-

Prop del cim. Foto: Nati Salvadó

plar amb la suficient perspectiva i proximitat a la vegada la major

part dels cims del Pirineu central amb una privilegiada vista sobre els entorns de la Pica d'Estats fins al Mont Valier.

Nosaltres no vàrem tenir aquesta sort, feia molt mal temps, va estar plovent tota la nit i de fet ja havíem decidit no pujar i únicament havíem anat a veure què passava, com per tranquil·litzar les nostres consciències. Vàrem decidir fer uns primers passos, la primera pujada és de fet la més forta i ens permet arribar fins a la carena. Tot pujant va començar a ploure però vàrem arribar a la carena i el temps va millorar una mica, fins i tot hi va haver moments de sol, però les muntanyes del Pirineu Axial no les vàrem arribar a veure. El paisatge local sí, i magnífic: flors arreu, relleus llunyans, poblets desconeguts,

Vista de la carena. Foto: Nati Salvadó

esplèndid!

En segon lloc la dificultat: és un cim que no en té, de dificultat, podriem dir que és un cim amable amb una llarga carena més o menys estreta, amb forts pendents a banda i banda però sense cap dificultat. Això sí, amb una sensació d'immensitat, d'estar dalt del món, de tenir-ho tot als peus.

Nosaltres, una vegada dalt de la carena i després d'intercanviar unes frases amb uns francesos que abandonaven, vàrem decidir fer uns passos més fins al proper coll que vèiem allà.

El problema que ara ens preocupava era la neu i el seu estat. El dia abans, la senyora que regentava el càmping on vàrem passar la nit ens va dir que n'hi hauria molta i que era molt poc aconsellable anar-hi.

Des de la nostra posició sembla que no n'hi ha tanta, de neu, hi ha clapes però evidentment es pot intentar.

La carena és realment amable amb pujades i baixades constants però amb el cim al final que es va apropant decididament. Caminem amb el nostre objectiu davant ara ja decidits a arribar-hi.

Les clapes de neu no

Vista des del cim mirant cap als Pirineus axials. Foto: Nati Salvadó

són petites, de fet a sota nostre hi ha molta neu i els camins que teòricament han de ser evidents no es veuen, tant és així que de cop i volta ens trobem davant d'una bretxa impressionant que ens barra el pas. No és una sorpresa, les guies ja diuen que es pot passar per aquí, però no era la nostra intenció; però ja hi érem, tenim una especial tendència a complicar els itineraris fàcils. És obligatori superar la bretxa com bonament podem i continuar per la cresta fins al cim, ara ja molt

proper.

Dalt hi estem una força estona, l'itinerari no és llarg i ens ho podem permetre.

De baixada tornem per la cresta però ara ens saltarem la bretxa per sota tal com haguéssim hagut de fer de pujada.

No tot són flors i violes, la neu ha tapat totalment l'itinerari i passar pels forts pendents que fan una impressió d'inestabilitat total no és precisament relaxant. Hem de passar per sota de masses de neu penjada que sembla esperar que passem nosaltres per caure, però finalment retornem a la carena amable i el plaer de caminar ens omple totalment.

El problema dels "Trois Seigneurs" és que a nosaltres ens cau una mica lluny i que necessitem un mínim de dos dies per pujar-hi, no obstant això hi tornarem, és tot un plaer pujar-hi.

Si més no això és el que dèiem tot posant els peus en remull a la piscina termal d'Aix les Termes, procurant que no se'ns escaldessin.

El grup dalt del cim. Foto: Nati Salvadó

Salvador Buti

ASCENSIÓ AL COMALOFORNO (3.029m)

3 i 4 de Juny

El Comaloorno és el cim més alt de la vall de Boí (Alta Ribagorça) i es troba dins dels límits del Parc Nacional d'Aigües-tortes i Estany de Sant Maurici.

En un primer moment, quan vam pensar de pujar aquest pic, va sorgir la pregunta de quina seria la via d'ascensió. Després de valorar totes les possibilitats vaig adonar-me que qualsevol de les vies possibles implicava un gran desnivell acumulat i moltes hores d'ascensió i a més alguna tenia dificultats tècniques. Així que vaig decidir-me per intentar l'ascensió des de la vall de Boí, en un sol dia, sortint de la presa de Cavallers i anant fins al barranc de Riualo (via normal d'ascensió al Bessiberri Nord) i un cop al llac aleshores desviar-nos en direcció SW cap al cim.

Així que, acompanyat d'uns amics, vaig intentar un parell de dies aquesta ruta. El primer dia el temps va fer-nos tornar enrere i al segon, després de més de 7 hores de caminar, vam aconseguir arribar fins a la cresta dels Bessiberris i fer un cim sense nom entre el Bessiberri del Mig i del Sud.

Des d'aquí el camí restant implicava fer un llarg flanqueig molt a prop de la part superior de la cresta, en una zona amb molt pendent, i vorejar el Bessiberri del Sud per després pujar per una canal al cim d'aquest. Des d'aquí s'havia de seguir un tram de cresta fins al cim del Comaloorno.

Així que, veient que encara faltava molt, vam tornar enrere. Per tant, a una setmana vista de la sortida oficial havia de canviar la via d'ascensió si es volia fer cim. Després d'una reunió d'urgència

vam decidir intentar l'ascensió des de la presa de Cavallers (des d'aquí és on hi ha menys desnivell fins al cim) pel pas de l'Òs.

Aquest itinerari, molt més curt, implicava una pujada molt més dura i sobtada i alguns dubtes respecte si hi hauria alguna dificultat tècnica o algun pas exposat, com alguna guia indicava, tot i que alguns companys que hi havien passat feia pocs dies em deien que era fàcil.

El dissabte 3 de juny d'enguany, havent dinat, ens trobem 12 talaiencs a la plaça de l'estació de Vilanova per sortir cap a la vall de Boí. En unes quatre hores, aproximadament, arribem a Erill la Vall. Aquí hi ha l'alberg on soparem i passarem la nit. Anem a dormir ben aviat perquè l'endemà ens espera una llarga jornada de caminar.

Diumenge ens llevem a les 5 del matí i aviat anem a esmorzar. El dia sembla que serà bo, tot i que bufa força vent. Agafem els cotxes i anem fins a la presa de Cavallers, a uns 15 minuts amb cotxe del poble d'Erill la Vall. A un quart de set comencem a caminar. Al principi ens costa una mica trobar el camí que surt de la presa i puja cap al pas de l'Òs, però finalment ho aconseguim. En uns tres quarts d'hora arribem al "famós" i esperat pas de l'Òs.

No és res més que una pas de grimpadeta tot i que si no s'està mínimament acostumat a la verticalitat pugui semblar més difícil. Superat això, amb alguns

Durant l'ascensió. Foto: Carles Torras

petits sobreesforços, continuem pujant entremig del bosc 45 minuts més. A les 8, ja per sobre el bosc, fem una petita parada.

A partir d'ara l'ascensió segueix un camí marcat fins a buscar una cresta que haurem de travessar. Poc després ens trobem amb la neu, que gairebé no deixarem en cap moment fins que no arribem a la cresta entre el Bessiberri Sud i el Comalofoño. A quarts de deu tornem a parar per agafar forces i superar els pendents pronunciats que hi ha fins al cim.

El camí no té pèrdua i anem seguint una traça molt ben marcada, que puja pel dret (nosaltres fem alguns zig-zags més).

L'últim tram d'ascensió fins a la cresta és per una canal molt vertical, d'uns 40°, amb la neu molt dura i un tros al mig sense neu i amb pedres molt descompostes. Aquest tram requereix clavar fort els grampons i el piolet i passar per damunt les pedres amb els grampons col·locats.

Per fi, a tres quarts de dotze, arribem a la cresta. Ara ja només cal treure's els grampons i fer la grimpada final, amb algun pas una mica aeri, fins al cim. A

Grup al cim. Foto: Arcadi Pejuan

les 12 del migdia fem cim.

La vista és excel·lent, no hi ha ni un núvol i la temperatura és força bona, tot i que encara bufa el vent. Ens estem 45 minuts al cim gaudint de les espectaculars vistes, recuperant-nos i menjant. Ara ens queda encara la llarga baixada i passar els trams difícils: la canal i el pas de l'Òs (que de baixada pot ser pitjor).

El tros de la canal hem de baixar-lo de cara a la muntanya perquè el pendent és molt pronunciat i la neu segueix

dura. Passat aquest tram ja ens podem relaxar una mica i gaudir d'una bona baixada per la neu. A les 15 h parem per treure'ns els grampons i aprofitem per tornar a menjar una mica.

Una hora més tard ja som al límit del bosc i a tres quarts de cinc estem al pas de l'Òs. Realment estàvem "preocupats" per no res perquè no ens suposa cap dificultat superar-lo. A les 17:10 h estem creuant el mur de la presa de Cavallers i deu minuts més tard arribem als cotxes. En total han estat 11 hores entre caminar i parades i 1.300 metres de desnivell.

Després de canviar-nos de roba i recollir-ho tot marxem cap a casa. Parem al Pont de Muntanyana per menjar i recuperar líquids i des d'aquí ja no parem fins que arribem a casa.

Arribem a Vilanova cansats però satisfets per haver pogut fer un cim de les característiques del Comalofoño.

Carles Torras

Baixant per la canal. Foto: Carles Torras

VILANOVA - CASTELLET

**25a etapa: Vilanova i la Geltrú
– Mas de l'Artís – Fondo de les
Oliveres - Casa Alta – Balaguer
– Castellet; 14,6 km; partici-
pants: 69; 5 de març de 2006**

La concentració per a la sortida de l'etapa anterior es va fer a redós del castell de la Geltrú; aquesta vegada la férem a la plaça de les Cols on encara ressonaven les notes del Turuta que l'havien omplert el passat diumenge. De totes maneres, el tema de conversa mentrestant esperàvem els més tocatardants, no fou el Carnaval encara recent, fou l'enderroc de l'antiga bodega Vidal que va deixar al descobert la paret mitgera amb el nostre local i que provocà unes inquietants esquerdes al bar de l'entitat.

La irresponsabilitat de

L'esmorzar al Mas de l'Artís. Foto: Agustí Poch

l'empresa constructora, que s'havia deixat oberta la tanca del so-

lar, ens va permetre d'accedir-hi i poder veure i fotografiar el grau d'incompliment de les mínimes normes de seguretat que cal observar en aquests casos; un incompliment afavorit per l'apatia i indiferència de les autoritats pertinents.

Eren les vuit en punt quan enfilàrem el carrer Comerç, la plaça Major i el carrer Premses, tot travessant el nucli de la Vilanova primigènia, per arribar a la plaça de les Casernes on vàrem enllaçar amb el camí que segueix pel costat del torrent de la Pastera, aigües amunt. Poc després passàvem a frec de la torre de la Immortalitat i, més enllà de la ronda Ibèrica, vorejàvem la d'en Garrell.

Aquells que en aquest punt imitaren la bíblica dona de Lot no només no es transforma-

El local de l'Entitat en perill. Foto: Agustí Poch

ren en estàtua de sal ans gaudiren d'una de les últimes i millors panoràmiques de la Vilanova vuitcentista: el conjunt monumental de l'església dels Josepets i l'hospital de Sant Antoni (que probablement aviat ens empastifaran amb un embolcall de blocs de ciment).

Fins arribar a la variant i encara un bon tros més endavant, travessarem una bucòlica zona de "patios" i, un cop deixada enrere aquesta meravella de l'antiurbanisme rural, enllaçarem amb la variant GR-92-4 procedent de la Masia Cabanyes, Sant Pere de Ribes i l'interior del massís del Garraf. Poc després passarem per sota d'una altra relíquia històrica: l'aqüeducte del Pantà.

A partir d'ací ens separarem del torrent per pujar pel petit turó on s'aixecava el desaparegut mas d'en Perris, del qual no en queden ni els fonaments. Més endavant, una vegada superada l'última muralla que encerclava la plana de Vilanova, l'autopista, retrobarem el torrent i el seguirem vers el mas de l'Artís. Enlairat, a l'esquerra, deixàvem el maset Safont, feu dels Prat.

L'últim tram abans d'arribar al gran mas de l'Artís el vàrem fer seguint un feréstec i bonic corriol que ens estalvià un bon tros de camí. A l'esplanada que hi ha davant del mas ens hi aposentarem per esmorzar; tot just era un quart de deu.

Ja ben peixats, poc abans de les deu, continuarem camí vers el fondo de les Oliveres on encara s'hi pot veure el pou ran del camí i, més enllà i mig amagats per la vegetació, els antics forns de calç. Més endavant, el fondo del Teixidor ens acollí amb la seva exuberant vegetació que sembla que sigui impossible de trobar per aquests paratges.

En arribar al capdamunt del fondo, un camí carener ens acostà a la Casa Alta, des d'on es pot veure una esplèndida panoràmica del Penedès; ací

Panoràmica de Can Balaguer. Foto: Agustí Poch

vàrem fer una breu parada de reagrupament. Aquesta masia, juntament amb Can Cassanyes que es troba una mica més enllà, són uns exemples canònics de la degradació del nostre entorn rural i, una vegada més, de la inoperància i/o ineptitud de les nostres autoritats per salvaguardar la memòria històrica del país. Més endavant, un parell de ruïnes més, Can Cremat i Can Balaguer, completaren aquest mostrari.

A Can Balaguer era previst fer un nou reagrupament però els Correcaminos (ara ja n'hi ha més d'un) anaven massa embalats i no pogueren parar fins arribar a

Castellet. La resta, tot i que tampoc varen aturar-se, portaven un ritme més raonable que els permeté gaudir del magnífic paisatge que es veu tot travessant la carena de rocallis plens de te de roca que baixa vers Castellet.

A conseqüència d'aquestes corredisses, a Castellet hi arribarem abans d'hora. Hi entrarem per la part alta del poble, per l'església de Sant Pere, i el travessarem fins arribar a l'aparcament que hi ha al costat de la carretera, on ens va recollir l'autocar per retornar-nos a Vilanova.

Agustí Poch

El Castell de Castellet. Foto: Agustí Poch

CASTELLET- ALBINYANA

26a etapa: Castellet - L'Arboç - Santa Oliva - Les Peces - Albinyana; 15,7 km; participants: 64; 2 d'abril de 2006

És una etapa bucòlica, amb petits pobles i paisatge rural. Fins a l'Arboç una petita pujada, i després fins a Albinyana el trajecte és gairebé pla.

A l'estació de Vilanova vam tenir el primer contratemps. L'agència d'autocars ens va enviar un vehicle petit i no hi cabien la totalitat dels excursionistes. Ràpidament la gran capacitat d'improvisació de la nostra entitat va trobar la solució del problema convidant els caminaires que no tenien seient a fer el trajecte fins a Castellet amb cotxes particulars. Com que no era gaire lluny, l'incident no va representar cap

inconvenient.

Així, a dos quarts de nou, tots ja érem a l'aparcament de Castellet disposats a iniciar l'excursió. De seguida vam prendre una pista que seguia el marge del riu Foix fins entrar a la comarca del Baix Penedès. Després vam passar per dins d'una pineda, i sortint ja contemplàvem una panoràmica del poble de l'Arboç; la seva Giralda com un far del mar guiava els nostres passos cap al poble, al qual vam arribar mitja hora més tard.

A la plaça de la Badalota vam esmorzar, acomodats en els bancs de la plaça, perquè malgrat que hi havia un bar, aquest era massa petit per acollir tota la colla d'excursionistes. Així, a l'aire lliure i prenent el sol, ens vam relaxar tant que després teníem

dificultats en reprendre la marxa. Finalment, el deure es va imposar, malgrat que superat el temps previst, vam continuar pel carrer Major fins sortir de la població, admirant els edificis nobles que trobàvem en el nostre trajecte.

Després de creuar algunes carreteres, vam arribar a una zona de vinyes i petits boscos, que ens recordaven l'amabilitat i bellesa del món rural. El sender seguia un petit llom, una mica més endavant el camí es transformava en pista, i vint minuts més tard deixàvem la pista que discorria en direcció al Vendrell per prendre un corriol que ens portaria fins a Santa Oliva, on destacava el castell del Remei. És format per dues torres laterals que delimiten el cos central de forma rectangular rematat per merlets.

A Santa Oliva vam fer un reagrupament, que va ser aprofitat per comprar el "rosco" de Pasqua en el forn del poble, la fama del qual s'ha estès per tota la comarca. Ràpidament es van esgotar les existències i molts excursionistes ens vam quedar sense l'apreciat dolç. Vam suprimir la visita a l'església parroquial de Santa Maria, perquè ens havíem de desviar i ja no teníem temps.

Vam sortir del poble per un camí on unes obres recents havien eliminat la marca del GR, i a continuació creuàvem la riera de Sant Miquel per arribar a la carretera del Vendrell a Sant Jaume dels Domenys. Deu minuts més tard passàvem pel túnel de l'au-

Camí de l'Arboç. Foto: Josep Olivella

Panoràmica de Santa Oïva des de la torre del Castell. Foto: Josep Olivella

topista i vam seguir un camí fins a la riera de la Bisbal, envoltats de pins. A més en aquest lloc vam trobar uns altres excursionistes, en grups dispersos, que feien el mateix recorregut en sentit contrari corresponent a la sortida que es celebra anualment pels voltants de Saïfores, i alguns aprofitaven per recollir tots els espàrrecs que trobaven.

Quinze minuts més tard creuàvem la carretera del Vendrell a Valls i preniem la carretera local d'Albinyana. En aquesta

vam trobar, a més dels grups d'excursionistes, un dels punts d'avituallament, que ens van oferir amablement aigua i suc, que alguns no vam acceptar per orgull professional! Al Mas de Mañé deixàvem la carretera i vam seguir una pista en mal estat, l'antic camí del Vendrell a Valls, que ara només fan servir els caminaires i que ens conduïa fins al poble de les Peces, on vam fer un reagrupament merescut, perquè feia calor i el grup s'havia dispersat en excés.

Al carrer de la Plaça, al davant del núm. 61, on s'havia de girar cap a l'esquerra i prendre una pista, tota la colla estava asseguda intentant recuperar forces bevent líquids i menjant fruita per afrontar l'últim tram de l'etapa.

Reiniciada la marxa, i després de deu minuts, havíem de trobar un camp d'esports, que no vam saber localitzar, l'únic que vam veure va ser el rètol o cartell que anunciava les instal·lacions esportives, però ni rastre de les mateixes. Potser primer posen el cartell i posteriorment construeixen el recinte... Però això ja són qüestions polítiques.

Un quart d'hora més tard arribàvem a Albinyana pel carrer Major. Girant a l'esquerra vam trobar la rotonda on vam esperar durant mitja hora l'aparició de l'autocar, que últimament s'està convertint en una tradició. A més no funcionava l'aire condicionat i el xofer no coneixia gaire el camí, per tant, la tornada va ser autènticament "infernàl".

Jaume Esteban

La torre del castell de Santa Oïva. Foto: Josep Olivella

Antiga mina d'aigua potable. Foto: Josep Olivella

ALBINYANA- MONTORNÈS

27a etapa: Albinyana - Ermita de Sant Antoni - Bonastre - La Pobla de Montornès; 16,7 km; participants: 60; 2 de maig de 2006

**UNA CAMINADA COM SI RES
DES D'ALBINYANA AL MON-
TORNÈS**

Uns versos, bastant dolents,
per descriure que una gentada
fa una gran caminada
i animar-los a no ser lents

Comença una jornada,
que serà acalorada.
De bon matí
es comença a fer camí

Arribem d'hora a Albinyana
i desseguida ja fem gana.

El camí ens porta a l'ermita
De Pàdua el Sant Antoni
i a obrir la marmita
i esmorzar i no fer l'orni

El paisatge és molt bell
amb mica de boira, encara
L'esmorzar no és per ell
és per mi i no per ma mare

Alguns porten vi
i d'altres fan patir:
esmorzen poc.
No arribaran enlloc!

Ja aquí, mitja hora duem per
avançada
sobre el nostre horari
Quina manera de sofrir
Només de pensar-hi, ja suem
cansalada.

Deixem la masia Perucho i la

d'Escansa
De moment anem plans
I ningú descansa
Trepitem fort com elefants

La carena és ondulada i extensa,
el camí sembla una serp im-
mensa.
A algunes de les baixades
les nostres persones queden
espantades.

Les costes d'en Sanabre
-No podem de Vilanova sortir -
s'allarguen com un sabre
I aquestes costes ens fan patir

La calor no ens perdona,
el mar de pedres no porta cap
ona,
ni l'oratge ni la marinada
no és gens salada

Ens fem la foto al punt més alt.
Algú, pel retrat, fa positures
i algun altre, l'animal.
Malgrat tot no es perden les
compostures.

Seguim baixant cap a Bonastre,
la pols i les pedres són un de-
sastre.
La baixada és forta,
d'una casa en hi fotarem a la
porta.

Un grup davanter té d'arribar
molta dèria,
I el de darrera sembla anar
cansat?
Els primers a la plaça s'han
esperat
passant pel carrer de santa
Quitèria.

Camí de l'ermita de Sant Antoni. Foto: Josep Olivella

Els segons arriben tranquils i contents
I van a veure monuments:
El castell i l'església han mirat
I d'altres on van? Al bar.

El poble és bonic i net
Tots ens hi hem refet

Continuem per la carretera
i agafem una drecera
Passem un rierol,
on els peixos estan de dol.
Es de l'Aguilera el torrent,
d'una aigua indecent.

Anem per corriols que ens porten
fins a les vies del tren,
passant pel coll de la font Gavatxa
Serà que l'aigua emborratxa?

Veien prop del tren, la masia Gibert,
amb les finestres i tot obert.
És abandonada la masia,
sap greu però és el pa de cada dia.

Som prop de la Pobla de Montornès,
arribar-hi ja no serà res.
Passem un túnel foradat,
pel tren d'Alta Velocitat.

Caminat per les costes d'en Sanabre. Foto: Josep Olivella

Ja som a la Pobla,
Una vila noble.
Donació del primer comte Ramon Berenguer
al senyor Ramon de Transunyer.

Cal anar en direcció a la plaça,
per no perdre'ns, i ràpidament
a la plaça de la Bassa,
fem el nostre reagrupament.

Surten ganyips i pomes,
fruites de les motxilles dels homes,
i molta i bona xocolata

d'alguna bossa amb butxaca.

Després del refrigeri
cal seguir amb senderi,
"apreta" la calor
i cal fer servir el mocador.

Arribem a l'ermita de la Senyora del Montornès
i de fàcil i com si res,
fem una breu visita
en "comandita"

La vista és al gran Tarragonès.
Veien vinyes i pomers.
Veiem autopistes
i detalls amb llargavistes.

Esperem a tocar de l'autopista,
Creiem que l'autocar es despista.
No és cert, germans,
És que hem arribat abans!

Hem corregut més del que calia.
Ara tota la romeria,
haurà d'esperar,
que ens vinguin a buscar.

S'han acabat aquests "parejats"
No vull deixar-vos marejats.
Esperem el proper GR-92
Per poder tornar a tocar el dos.

Pujant cap a l'ermita de la Senyora del Montornès. Foto: Josep Olivella

Josep Olivella

MONISTROL DE CALDERS

XLIX SORTIDA CONEGUEM CATALUNYA

La veritat és que en aquesta ocasió semblava no reunir tots els atractius que mereixen les sortides d'aquest cicle de Coneguem Catalunya, ja que en l'aspecte caminair no passa de ser una agradable i corrent excursió, amb alguns episodis amb aigua, però sense considerar-se cap paisatge excepcional d'aquesta subcomarca del Moianès.

Mentre que la previsió pels qui anaven per l'aspecte turístico-cultural sí que tenien bons motius d'atracció. Aquestes dues branques de l'excursió —com succeeix gairebé sempre— acaben explicant-se a l'hora de dinar les característiques trobades a cada lloc.

En tot cas caldrà recordar que en aquests indrets els de la Talaia ja hi havíem estat, com a senderistes dels GR, en la sèrie *Un recorregut per la Catalunya interior*, visitant àmpliament aques-

ta zona amb Moià, Santa Maria de l'Estany i acabant a Monistrol de Calders.

Però comencem l'excursió com sempre, amb l'autocar a la plaça de l'Estació —no del tot ple— i que enfilaria la carretera fins a situar-se al Moianès, iniciant la sortida des de la població de Monistrol de Calders, on després d'endrapar l'esmorzar a peu dret o asseguts a la vorera encara aconseguiríem trobar una cafeteria que obria de bon matí en aquell diumenge de maig, i ens permetia assaborir el primer cafè del matí.

I com en cada excursió d'aquest cicle, ens dividiríem en dues colles; la gran majoria aniríem a caminar per la muntanya, mentre un reduït grup continuava amb l'autocar per fer el recorregut cultural, aquesta vegada capitanejats per la Rosa Farriol.

Els que anàvem per la muntanya començàrem a caminar a la Plaça de St. Joan, i poc després d'una bona pujada creuàrem per Can Riera i continuàrem enlairant-nos per l'aclarida zona d'un tallafocs carener, seguint pel Serrat de la Rectora.

En aquest lloc, cap a l'Alzina del Cisteller, es pogueren observar unes curioses senyalitzacions arbòries, consistents en unes solitàries alzines, especialment retallades a l'estil bonsai gegant, les quals són indicadores del lloc per caçar ocells, costum que anys enrere estava molt estès per tot arreu.

Mentre, lluny i darrere, ens quedava el massís de St. Llorenç de Munt, destacant la testa del Montcau. Mica en mica el camí ens farà arribar a la masia La Clusella, una imponent edificació, on podem observar la importat restauració realitzada —més aviat residencial que no pas pagesa— lloc que ens permet fer el primer reagrupament.

Després de La Clusella, uns minuts més tard faríem cap a la riera de St. Joan, llera seca habitualment, que caracteritza l'indret i que ben aviat protagonitzarà el trajecte de tornada, així sí, amb aigua.

Seguint per l'altra banda de la riera, observem enlairat, al costat oposat, un altre dels punts de referència de l'excursió d'aquell dia: La Sala de Sant Llogari, una vella i important masia abandonada i parcialment enrunada, la qual compta encara

Contemplant les surgències de les Fonts de Rubió. Foto: Josep Blanes

amb una església annexa al mas i que conserva l'absis romànic del segle XII, tot i les modificacions introduïdes durant el segle XVIII. Situats a la part d'entrada de les edificacions, no és possible visitar aquell lloc, ja que tot i l'abandonament la porta és tancada i altres accessos són difícils.

El camí ens portarà a resseguir durant bona estona la riera de St. Joan i creuar-la a gual en quatre ocasions fins arribar a Can Rubió, on l'itinerari creua entre les edificacions, la qual cosa ens va permetre aturar-nos a l'ombra de la gran torre del segle XVI i l'annex de XVII.

A més del reagrupament, allí també poguérem saludar ben cordialment uns coneguts residents a Vilanova que tenen el parentiu en aquell lloc.

A continuació s'imposava la visita a les surgències de les Fonts de Rubió. Per això calia deixar momentàniament el camí i baixar cap a la llera seca de la riera, i mica en mica anar descobrint els diferents brolladors que sorgeixen entre les escletxes d'aquell rocallis. Encuriosits anàrem resseguint aquelles surgències, tot i que l'aigua s'entolla aviat, el corrent segueix avall en direcció a Monistrol ja en forma de riu.

El Moli d'en Sala aproprita les aigües abans de Monistrol. Foto: Josep Blanes

Retornats al camí, una estona més tard es divisa a la part de baix el Moli d'en Sala, lloc on una gran bassa recull el subministrament d'aigua del poble.

I els que havíem escollit la muntanya acabariem la sortida entrant a Monistrol de Calders tot seguint aquell corrent hidric i passant prop de la masia Saladich, continuant per la carretera que porta fins al poble.

Al cap de bona estona de descans i tot prenent una cervesa, va aparèixer l'autocar amb la colla dels turistes, els quals havien anat a visitar Moià i la

casa pairal de l'heroi de l'11 de setembre de 1714: Rafael de Casanova, lloc avui dia convertit en museu comarcal. També havien visitat l'Estany i el seu important monestir de Santa Maria de l'Estany, dels segles XII i XIII.

Com que tothom estava content amb el que havia vist, de seguida ens dirigiríem plegats cap a l'establiment on hi havia reservat el dinar.

A Monistrol mateix, i al restaurant La Masia del Solà, ens acolliren amb un excel·lent i memorable àpat, el qual, per la seva abundància, quantitat, qualitat i varietat de plats, sorprengué gratament tots els participants, sobretot els que habitualment són molt exigents en la faceta gastronòmica.

Un cop finalitzat, tot fou encabir-nos a l'autocar i, ben tips com estàvem, en poca estona quasi tothom estava fent una complaent migdiada. Una altra bona actuació de la Secció de Cultura.

Josep Blanes

21 de maig de 2006

L'església de Santa Maria de l'Estany. Foto: Rosa Farriol

PEP COLL: PER LES VALLS LITERÀRIES

La Secció de Cultura de la Talaia va tenir la feliç idea de convidar l'escriptor Pep Coll el passat dia 28 d'abril. La convocatòria de l'acte incloïa un suggeriment: llegir una de les obres de l'autor lleidatà per comentar-la en viu. Els llibres suggerits eren *Per les valls on es pon el sol* i *El salvatge dels Pirineus*. Arribat el dia, la figura esprimitxada de Pep Coll va arribar puntualment a l'entitat per iniciar la seva intervenció en una sala d'actes plena de gom a gom.

Curiosament, aquell mateix dia, el nostre consoci Xavier Garcia va aparèixer a la sala d'actes amb un paper doblegat en quatre plects. Quan em va veure assegut a la primera fila, tot just abans de començar la distesa activitat literària, me'l va deixar a les meves mans. Es tractava ni més ni menys que una fotocòpia d'una entrevista apareguda a l'AVUI el dia 25 de juny de 1989, escrita pel mateix Xavier i titulada "Pep Coll. El Pallars mític i ara reviscut", on es relataven els inicis vitals i literaris de l'escriptor pallarès i en el qual Xavier Garcia ja incloïa Coll en una nova generació d'estudiosos i creadors que havien redescobert el riquíssim univers mistic i literari del Pirineu.

Però tornem a l'acte literari de la Talaia. Coll va començar explicant el que l'havia dut a escriure *Per les valls on es pon el sol*, editat el 2002, i com havia enllaçat el mite del graal amb els Pirineus. Per fer-ho, li va caldre remuntar-se a l'edat mitjana, mo-

ment en el qual el poeta alemany Wolfram von Eschenbach va deixar escrita l'obra titulada *Parzival*. Wagner es va inspirar en aquesta obra per escriure la seva famosa òpera *Parsifal*, i va manllevar-ne un nom: "Muntsalwasche", el castell on suposadament es trobava el graal. Aquest topònim alemany, curiosament maquillat, Wagner el convertí en una forma més llatina: "Montsalvat", i les muntanyes centreeuropees es transformaren en les nostres carenes pirinenques. Coll també va explicar la seva admiració pel protagonista de la novel·la inacabada de Chretien de Troyes (*Els contes del graal*) on apareix per primer cop el mite. El Ramon, principal figura de *Per les valls on es pon el sol*, s'assembla volgutament a Perceval, protagonista de l'obra de Chretien de Troyes. Perceval és un xicot innocent i net de cor, i el seu nom significa, en francès antic: "travessar les valls". Vet aquí part de l'enamorament de Coll per l'univers mistic del graal.

El Ramon, orfe de mare i sota la protecció d'una bona família, s'estalviarà d'anar al servei militar, però a canvi haurà d'emprendre un viatge al llarg del Pirineu a la recerca de la muntanya de Monsalvat, on és amagat el sant graal. Un llarg periple ple d'aventures, història i elements mistics el portaran a Sant Pere de Rodes, Ripoll, Andorra, Montgarri, Benasc i San Juan de la Peña, entre molts altres escenaris ben coneguts de molts excursionistes. La història -teixida amb l'estil àgil,

rítmic i de lèxic viu de Pep Coll- es va desgranant a través de les cartes que el noi escriu per a la seva mare desapareguda, però que és a l'altra banda del fil comunicatiu en forma de lector apassionat.

L'altra obra de l'escriptor pallarès a comentar fou *El salvatge dels Pirineus*, la seva darrera obra (si no és que -prolífic com és- Pep Coll no n'hagi tret una altra durant les últimes hores), premi Sant Joan de novel·la 2005. En aquest llibre, Coll fa, a la vegada, un cant als seus orígens i també a la llibertat de l'ésser humà. Un cant als orígens perquè situa els fets sota les cingleres esquerpes del Pallars Jussà de la seva infantesa, i un cant a la llibertat perquè Ventura Mir, un curiós personatge amb desdoblament de personalitat, decideix prescindir de la societat i s'aïlla en una feixa inaccessible on reinicia la seva vida en tots els sentits en què es pot tornar a començar. Mir pren possessió de la feixa, organitza el terreny, crea topònims per a les seves noves referències físiques, dicta lleis i s'autoabasteix de tot el necessari per viure. Una gran metàfora que s'enfronta a la resposta d'una societat encotillada que veu amb incomprensió l'intent d'un robinson volgutament lliure de refundar la seva vida enfilat dalt del seu feixanc. Un món que no pot pair l'agosarada partida que pretén jugar un dels seus, i que intentarà per tots els mitjans concebibles "salvar" l'ànima perduda del Ventura.

Quan Pep Coll va finalitzar la seva intervenció, es va obrir una tanda de comentaris i preguntes, i els que fins aquell moment havien estat oients, van poder intervenir per plantejar qüestions referides a les obres comentades o al fet d'escriure. En acabat, Coll va projectar un impactant audiovisual amb imatges pirinenques i música de Wagner, i poc després va haver d'asseure's a signar molts dels llibres que els incondicionals havien dut de casa o havien pogut adquirir allà mateix. Cal agrair la iniciativa de la Secció de Cultura i la cordialitat demostrada per Pep Coll al llarg de tot l'acte. Un acte amable, rodó i profitós que de ben segur tindrà continuïtat.

Joan Raventós Hill

Ressenya bibliogràfica de Pep Coll:

Quan Judes era fadri i sa mare festejava (1986), recull de llegendes

El secret de la moixemera (1988), novel·la

Totes les dones es diuen Maria (1989), narrativa

La mula vella (1989), revisada el 2000, novel·la

L'edat de les pedres (1990), narrativa

El parlar del Pallars (1991), assaig

La bruixa del Pla de Beret (1991), juvenil

Què farem, què direm? (1992), premi Gran Angular 1991 i Crítica Serra d'Or 1992, juvenil

Muntanyes maleïdes (1993), recull de llegendes

Viatge al Pirineu fantàstic (1994), recull de llegendes

El pont de Mahoma (1995), premi Ramon Muntaner 1994, novel·la

El segle de la llum (premi Octavi Pellissa 1996), novel·la

Miracles de Santa Maria d'Àneu (1997) teatre

El tresor de la nit de Nadal (premi Lola Anglada, 1997), juvenil

L'abominable crim de l'Alsina Graells (1999), novel·la

Per les valls on es pon el sol (2002), novel·la

El rei de la Val d'Aran (2003), narrativa

Els arbres amics (2004), novel·la

El salvatge dels Pirineus (2005), premi Sant Joan 2005, novel·la

L'escriptor durant la xerrada. Foto: Nati Salvadó

QÜESTIONS DE TOPONÍMIA

Veig que hi ha algú que s'interessa per les meves definicions toponímiques, fins i tot el senyor Ignasi M. Muntaner replica, en el n. 287 d'aquesta revista, el meu escrit anterior amb referència a la definició feta per mi sobre el topònim Sitges, on diu i expressa que vaig errat en la meua aplicació a dit topònim, replicant al mateix temps que *Sitges* ve de "*Sitja*", no de "*cinxa*", o sigui, no de cinturó o *Cinxa* com jo havia interpretat, si en canvi ve de *Sitja*. [On cal incidir però millor de *Cegia* = avenc o cova, ho veurem més avall].

És cert, us felicito, sobre el qual vaig adonar-me quan l'escrit ja havia sortit publicat, i pensava esbrinar-ho més endavant, però, ja que hi som, caldrà esbrinar-ho ara, ja que pel que sembla al ma-

teix temps voleu aplicar, segons el vostre escrit, el fet que a la vila de Sitges s'hi han trobat moltes sitges de gra, quan expresseu que *en el Sitges antic no fan res més que aparèixer sitges per tot arreu* (esment d'altre autor antic), motiu pel qual voleu mantenir el concepte que el nom de Sitges és degut a aquesta causa [o d'abastament d'altre indret, segons sembla], potser vaig errat.

Deixeu-me fer-vos una observació: la toponímia antiga té una característica geogràfica, i molt poques vegades com a ús adjectivat, ara bé, i si ha de prevaler la toponímia posterior, en aquest cas la del segle XV, fareu toponímia d'aquesta època, però no la d'origen.

En el cas que ens ocupa caldrà fer alguns apartats, doncs

el topònim deriva de *Cegia* i *Cija*, però no per la casuística de fer-ne una interpretació moderna de (*molts*) *dipòsits de gra per tal d'abastir Olèrdola*, un gran concepte molt modern, on a algú li va semblar molt adient lligar-ho d'aquesta forma a causa dels descobriments de sitges d'Olèrdola, més el topònim de Sitges i la troballa de sitges al vell Sitges, conjunt barrejat amb l'enllaç d'antics camins, tot formant un gran embolcall molt ben omat, i amb referència a antigues rondalles del sector que no van per aquest camí. Podreu estar d'acord amb mi o no, però cal assenyalar que tots els pobles antics i arreu tenen gran quantitat de sitges per emmagatzemar el gra per al seu ús i consum.

Però al topònim Sitges cal donar-li un altre concepte ja que una *cegia* era també una fondalada o un avenc. Recordem la *Serra de (la) Cija* (= Bòfia o avenc), -mal escrit d'en *Cija* [s. XV-XVI, en forma de pronom personal] o d'*Encija* [més modern encara i aglutinat]- castell de *Ces Ciges* (del Berguedà, prop del Pedraforca, amb roca calcària al seu voltant), més el *Puig vocatum Cegias* (= Sitges actual), on hi varen construir un castell al seu damunt segons documents, i per tant tots aquests topònims tenen una referència o concordança amb els avencs, i no amb les sitges de gra especialment, encara que rebin el mateix nom.

Certament; cal consignar que el topònim *Cegia* i *Cija*

Panoràmica de Sitges. Foto: Agustí Poch

es troba escrit al segle X, però aquesta concepció gramatical dins del diccionari llatí no s'hi recull, a canvi es consigna com a *fovea*, (exemple, anys 1005 i 1008, docs. N° 401 i 417, del C.S.C.) o en tot cas com a *cavea specus* en altres escrits, i per tant el mot no és llatí encara que hagi quedat escrit dins d'aquest idioma o baix llatí, i el topònim sembla derivar de l'indoeuropeu (J. Coromines *Dic. Etim. Com. Len. Cat.* Barcelona 1980, Llom VII). Seguidament el topònim passà al plural *Cegias*, *Cijas* i *Ciges* (perquè hi ha més d'un forat a les roques, ho ampliem més avall), i per altre cantó s'esmenta un *Raimundi de Cijiis* (per imposició i efectes de mandat, senyoria o representació de dit senyor, entre altres).

Darrerament, al s. XV, fou transformat en *Citges*, on llavors aquest topònim ja té un origen més tardà, i vostè ja ho remarca en el seu llibre (*Els noms de lloc del terme de Sitges i de les terres veïnes*, Sitges 1986, p. 152-54), on manifesta que la "t" eufònica s'interposà al segle XV, i ara, en l'article d'aquesta revista, hi agrega que dit segle fou una època de grans canvis ortogràfics arreu... (1), aspecte que no ajuda a l'aclariment del mateix, però amb la concepció de *Citges* o bé *Sitja*, altre autor diu que es pot aplicar com a un *Lèxic català procedent de l'àrab*, i en remarca entre altres paraules com *rajola*, *jàssena*, *alqueria*, *sitja*; etc. (A. Badia Margarit *Gramàtica Històrica Catalana*, Tres i quatre, 1984, 9-II, p. 27), o sigui, vostè parla de la interposició de la lletra "t" en dit segle XV, però sembla que vol mantenir-se en el que han dit altres autors moderns.

En posarem un parell d'exemples. A finals del segle XIX en J. Llopis, en el seu *Ensaig històric de Sitges*, 1891, (p. 19 del seu facsimil 1977), tot aprofitant unes notes publicades per altre autor, en M. Milà i Fontanals, qui va escriure sobre *las tres o cuatro*

Vista del Baluard des de la platja de Sant Sebastià. Foto: Agustí Poch

docenas o acaso más de silos diestramente talladas en la roca (parla d'Olèrdola) on a més a més ho enllaça amb els *silos que se han hallado en la parte antigua de Sitges* (2), tanmateix i més recentment (en J. Carbonell, *Siete ensayos...* any 1960, p. 33-34) ho amplia tot aprofitant el fet que el rei en Pere III va demanar un lloc per desembarcar mercaderies a la vila de Sitges, però dit rei també ho va fer a la Vila Nova, senyoria del rei, i a la Geltrú, senyoria de l'església, però també a molts altres indrets de Catalunya, per tal de desenvolupar aquestes tasques al llarg de la costa catalana. Però en el cas que ens ocupa s'ha aplicat que era pel fet d'abastar l'indret d'Olèrdola, i possiblement amb aquest motiu vostè incideix novament sobre *les sitges trobades al lloc de Sitges* per tal de remarcar l'ocasió, cosa que el fa un bon patriota sitgetà i com a tal vos felicito, però, vol dir-me quin és el poble antic que no tingui sitges per al seu propi ús i per emmagatzemar el gra de la seva collita per a ús casolà?, ha de ser per abastar altre població? (3). També s'han trobat abundants sitges als poblats de Castell de Fels, de Darró, a Vilanova, a la Geltrú, a Alorda Park de Calafell,

a Banyeres dels Penedès, a l'Albarnar d'El Vendrell, a Subirats, etc, etc, indrets que justament també tenen enllaços d'antics camins amb Olèrdola i viceversa.

El fet de concebre aquests suposats magatzems d'abastament és de caire moderníssim; cal anotar que en aquelles èpoques no funcionava d'aquesta manera, tothom s'havia d'espavilar pel seu propi compte, fórmula que encara s'adoptava molt recentment o a principis del segle XX, i des del meu punt de vista, el concepte d'abastament d'una ciutat per altra, en resultava una feina d'època, o de temporada, on cadascú s'havia d'espavilar pel seu compte, i ningú es volia fer càrrec del que no era seu. Ara bé, que el lloc de Sitges tenia contactes amb Olèrdola des de molt antic, no cal tenir dubtes de cap mena ja que els vells camins així ho demostren, i que el lloc d'Olèrdola primer i després la Vila Franca esdevingueren capital del Penedès i aquesta perdurà fins a principis del XX, també es cert, però Sitges no era, ni crec que ho vagi ésser, el suposat magatzem d'Olèrdola com s'ha escrit; aquesta és una invenció recent, on certs autors,

L'església parroquial de Sant Bartomeu. Foto: Agustí Poch

amb el degut respecte, els va semblar fer-ne interpretació d'aquesta manera.

En conjunt es documenta l'any 1041 Mir Geribert i muller Guisla qui fan conveni amb el bisbe Guislabert de Barcelona pel seu *castrum vocitatum Cegias*, (J. Baucells *El Garraf i la Pla Almoina...* doc. n° 1 i 2), a l'any 1042-48, altre conveni entre els mateixos personatges pel *castrum quod edificatum est in ipso pugio vocitatum Cegias* (F. Carreres Candi *Lo Montjuich...* doc. n° XXII) o sigui *un castell edificat sobre un puig anomenat Cegias*, no el *Citges* amb l'afegit d'una lletra "t" del segle XV. Llavors, *ipso pugio vocitatum Cegias*, conté un castell, i aquest és anomenat, igual com el puig, les *Cigias*. Per tant és la roca la que conté dita *Cija* o *Ciges*, i aquesta és composta de coves i avencs, les *Cegias*, les que donaren nom al poble i castell, agafant-lo de la Roca o el Puig que les contenia (on d'aquí la meua interpretació com a cinxes), però amb tot, no unes sitges de gra, o per gra, les que donaren nom al poble i castell, sinó els avencs i coves de la Punta de l'actual Sitges, l'antiga *Cegias*.

A la Punta del lloc avui dia dit Sitges, hi ha a la part est de la roca i de cara dins del mar uns avencs-cova enclavats a dites roques, en una d'elles s'hi va construir un arc per poder salvar l'assentament de la muralla, i aquestes són de fet les citades *Cegias* o *Cijas* de les quals quedà el nom a l'actual lloc i vila de *Cegias*, avui Sitges, mot procedent de les citades *Citges* del segle XV. Recordi que estem parlant de toponímia antiga. Rebi una cordial salutació.

Notes.

1).- Efectivament, és a partir de la mort del rei Martí l'Humà (+ 1410), i durant el *Compromís de Casp* (1412) on l'església fa una forta pujada i fins a l'arribada dels francesos, on la toponímia i altres aspectes tingueren grans trasbalsos, i molts aprofitaren una cosa i altra per propi benefici. És una època poc esmenada històricament parlant.

2).- *Silo*. És mot d'origen, podríem dir castellà, però de fet és adoptat per aquest idioma, ja que el mot és d'origen preromànic (R. Menéndez Pidal *Léxico hispánico...* Real Acad. Esp., a. 2003). Per altre autor, sobre el concepte de *silo* (P. Pascual *Diccionario La-*

dino-Español, el 1977), prové de *Siero* = (*Silyero*) *tesoro*; *depósito silo*, origen derivat del dialecto judeo-español, segons l'autor a plana II on, una cosa és expressar la idea segons idioma, l'altra aplicar l'escriptura, on l'autor Milà i Fontanals segurament va aglutinar els grans dipòsits d'aigua allà dalt d'Olèrdola existents barrejant-los amb les sitges, on per altre cantó, a cada casa hi havia una sitja si més no pel propi consum, i al mateix temps els documents medievals ens parlen d'aquests dipòsits (molts d'ells anteriors a dita època medieval), on un tal Sunifred, en el seu testament, esmenta uns dipòsits de gra a Olèrdola l'any 978, *ut habet ipsas cigas* (C.S.C. doc. n° 130), on també en altres indrets propers es fa esment d'aquests dipòsits, l'any 1005. Na Quixol, filla Eldregoda i Onofred, venen a Sant Cugat i al seu abat Odó un alou propi del terme de Masquefa on s'esmenten en llatí *...viaductibus, et reductibus, foveas, casas et casilibus...* (C.S.C. doc. n. 401). 3).- A tots els pobles antics de la contrada (i molt més enllà), s'hi han trobat sitges per a ús de magatzem de gra de la pròpia collita, però no per abastar altre indret o població.

Antoni Ferrer i Martí

El Racó de la Calma. Foto: Arxíu

REQUIEM IN PACE: 'APOL·LO 1899-2005'

Sento el privilegi que m'atribueix la mala fortuna de pertànyer a aquell petit grup, que vam gaudir d'una imprevitzada visita a l'Apol·lo poc abans d'un mes de la seva crema, aquella horrorosa nit del primer de febrer del dos-mil cinc.

I sento més ràbia perquè a més de ser en aquell moment una espècie en vies d'extinció, i ara ja si més no al nostre país definitivament extingida, la sorpresa d'aquella inesperada visita va ser d'un impacte doblement inesborrable. Per una banda el descobriment d'un espai per a molts inèdit, capaç de provocar una experiència emocional immensa, aquella

barreja entre teatre i carpa de circ gairebé petrificada, aturada en el temps. I per altra l'absoluta incomprensió de l'abandó al que estava sotmès aquella petita joia de l'arquitectura vilanovina.

La meravella arquitectònica, segurament més desconeguda de Vilanova i la Geltrú, era una construcció molt especial. Des de fora els volums expressaven tot el que passava a dintre. La caixa escènica que també allotjava els camerinos, estava formada per un gran prisme construït amb les parets de maó lligades per un entramat de fusta, una tècnica poc habitual al nostre país, i de la que en tot cas en queden pocs exem-

ples. L'escenari es duplicava en prolongar-se en forma de plataforma circular, al voltant del qual es disposava el públic, una bona part a baix i la resta a l'amfiteatre, una espècie de llotja continua seguint la trajectòria corva. Aquest segon escenari embolcallat pel públic, donava forma al segon volum, clarament identificable des de fora. Era com un doble cilindre poligonal, del que emergia un tambó central cobert per una piràmide rebaixada, que per l'interior es revelava a través d'un cel-ras de caràcter tèxtil que recordava la presència del circ. L'estructura d'aquest segon volum era de pilars i bigues de fusta reforçats

amb acer, el que va permetre que després de l'incendi fos visible la geometria de la sala.

Era un dels darrers rastres dels que havien fet les Amèriques. El 1878 el marquès de Samà, havia comprat una part de l'hort dels carmelites, on es van crear els 'Jardins d'Apol·lo', per a fer-hi ball i teatre d'estiu. Després de cedir-se els jardins a l'Hospital, el 1884 es va cobrir la pista de ball junt amb

L'interior, un autèntic polvorí (22-12-04). Foto: Toni Salvadó

un cafè. I el 20 de maig del 1899 es va inaugurar l'Apol·lo, seguint les directrius dels arquitectes Francesc Caba i Joan Ventosa, que reciclant els materials de l'antic Teatre Tivoli, van bastir un dels teatre-circs més singulars del nostre país. El teló inaugural va aixecar-se amb l'òpera Ernani de Verdi, i s'abaixà definitivament el 31 d'octubre del 1960 amb el Don Juan Tenorio de Zorrilla. A més d'òpera i teatre, també s'hi havia projectat cinema, des que es va adaptar la sala el 1907, s'hi havia fet comèdia, varietats i és clar, circ. El darrer acte públic que es recorda, tot i que la sala ja s'havia tancat, va ser en motiu del III Aplec de Corals del Penedès el 16 de maig de 1971. Després de més de trenta anys tancat, a partir del 1992 l'Apol·lo passa a ser de propietat municipal.

Avui els nostres experts, de l'Apol·lo, en diuen un espai polivalent. I és que el teatre-circ, permetia tot tipus d'espectacle, tot allò que hi ha entre el teatre d'escena frontal a la italiana amb l'espectacle dalt l'escenari, i el circ amb l'espectacle a la platea embolcallat pel públic ben proper per buscar la màxima proximitat amb l'acció dramàtica. Entre el cinema, absolutament frontal, i la màgia ben propera, en un teatre-circ hi pot passar gairebé de tot, fins i tot quan els espectadors en el ball es converteixen en actors.

Quan de sobte l'Apol·lo va cremar, no era el teatre ni de les classes més benestants, com havia succeït amb el Liceu o La Fenice, ni un teatre popular,

Des de fora, una autèntica joia de l'arquitectura teatral (22-12-04). Foto: Ton Salvadó

l'abandó institucional l'havia condemnat a ser tan sols l'aixopluc d'alguns sense-sostre. L'Apol·lo era un edifici fràgil, l'estructura de la sala circular era de fusta i acer, que en els darrers temps s'havia convertit en un 'magatzem-abocador' de mals (molt mals) endreços. I és que mentre es discutia sobre la recuperació de la Sala com a espai polivalent, l'Apol·lo es predisposava a cremar. Sabent de la seva fragilitat, l'acumulació de mobles i electrodomèstics provinents de desnonaments judicials, no feien més que augmentar la seva càrrega de foc, qualsevol espurna l'hagués encès. L'havien convertit en un autèntic polvorí.

Amb nocturnitat i alevosia, començava l'incendi... i quan passaven cinc minuts de les deu de la nit, la coberta es va ensorrar... l'endemà tot era ferralla.

A les notícies posteriors a l'incendi es discutia sobre la seva intencionalitat, i és clar que va ser provocat. Convertit en un polvorí, el menys important és qui va llençar la primera guspira, (dos joves ocupes desallotjats van instal·lar-s'hi el mateix primer de febrer, i de nit per a escalfar-se van encendre una foguera, el foc va començar-se a propagar...)

L'endemà mateix, en calent, des de l'Ajuntament com si es tractés d'una improvisació serena, va comunicar-se que el lloc del teatre l'ocuparia una plaça porxada, potser una gran broma de mal gust? Com podien tenir una resposta tan immediata i tan ben preparada?, semblava com si per treure's un problema del damunt estessin esperant aquell dia, i ja fes temps que sabessin què calia fer un cop l'Apol·lo hagués desaparegut. Feia falta molta ac-

La pel·lícula dels fets (1-2-05). Fotos: Arxiu

L'endemà. Foto: Dossier premsa on-line Ajuntament de Vilanova

ció i convenciment per afrontar la seva rehabilitació, i en canvi els fets contràriament sembla havien accelerat la seva desaparició, potser els feia molta nosa. Però és que el cinisme dels governants no té límits. Incomprensiblement l'Apol·lo no gaudia de cap mena de protecció patrimonial, per què no havia estat inclòs en el Pla Especial del Patrimoni Arquitectònic de Vilanova?

Amb la impotència a la boca i davant les flames algú va gosar dir 'segurament ha acabat com la majoria de grans teatres, i això potser és una de les poques coses que dignifica el seu trist final'

Ton Salvadó

BIBLIOGRAFIA:

-Recopilació de notes històriques de Vicenç Carbonell

-'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Baix Penedès. El Garraf', 1991, p. 207

-Bernat Deltell, 'Vilanova vol recuperar els seus teatres' a 'Avui' 21 abril 2003

-Dossier premsa on-line 'Incendi del Teatre Apol·lo' Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, 2 de febrer de 2005

-'Un espectacular incendi destrueix totalment l'antic Teatre Apol·lo', a Diari de Vilanova, 2 de febrer de 2005

-Bernat Deltell, 'Les fal·les posen fi al Teatre Apol·lo de Vilanova', a 'Avui' 3 febrer 2005 p. 54

-'La Policia Local deté els presumptes autors de l'incendi del Teatre Apol·lo' a Vilanova Digital, 24 de febrer de 2005

-Xavier Fabré i Lluís Dilmé, 'Els teatres històrics. Refazer e utilitzar', a INDE, maig 2005, Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, pp. 34-35

-Toni Ramon, 'Teatre Circ Apol·lo' a INDE, febrer 2006, Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, p. 23

INTER SPORT OLARIA

TOT PER A L'ESPORTISTA

A Vilanova:
Pl. Soler i Gustems, 5
Francesc Macià, 50
Francesc Macià, 101

A Vilafranca:
La Parellada, 18

Al Vendrell:
Àngel Guimerà, 32

A Sitges:
Sant Francesc, 18

Intersport Olaria us ofereix un bon assortit de botes, motxilles i sacs per a tot tipus d'excursió i senderisme. Amb el suport de les marques

McKinley
Alpina
Boreal

Ferrino
Atomic
Chiruca

Salomon
Rossignol
Petzl

Trango
Columbia
Descente

que et garanteixen un bon material per a cada ocasió.

I a més, durant aquest mes, els socis de La Talaia us podeu beneficiar d'un 10% de descompte en els articles de muntanya.

Restaurant

La Lucanya

Tels. 93 815 19 34 - 93 815 43 54 - www.restaurantlacucanya.com

Racó de Santa Llúcia - 08800 Vilanova i la Geltrú (Barcelona)

NO ÉS UNA TEMPESTA
És el teu bateig.

Inicia't en les sensacions Trangoworld
amb la nova membrana
Inner Plus®

SITKA STRETCH

Jaqueta de tall tècnic que incorpora la membrana de INNER PLUS® desenvolupada per Trangoworld®; impermeable, transpirable i tallavents. Confeccionada totalment amb teixit elàstic, amples butxaques i ventilacions. Ideal per a activitats exigents de muntanya.

www.trangoworld.com

Inner Plus

* Les vestimentes tècniques Trangoworld® són fruit d'una investigació contínua en materials i ergonomia. La nostra experiència, conjuntament amb els test de reconeguts esportistes de la muntanya i aventurers, són el nostre banc de proves per oferir una total satisfacció als usuaris dels nostres productes.

Per moltes raons.

trangoworld